

RETTEENS DOM (Første Afdeling)

6. april 1995 *

I sag T-145/89,

Baustahlgewebe GmbH, Düsseldorf (Tyskland), ved advokaterne Arved Deringer, Claus Tessin, Hans Jürgen Herrmann, Joachim Sedemund og Frank Montag, Köln, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Aloyse May, 31, Grand-rue,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Norbert Koch, Bernd Langeheine og Julian Currall, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, bistået af advokat Alexander Böhlke, Frankfurt am Main, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georgios Kremlis, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøgt,

* Processprog: tysk.

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 89/515/EØF af 2. august 1989 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31.553 — Armeringsnet, EFT L 260, s. 1),

har

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, H. Kirschner, og dommerne C.W. Bellamy, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas og K. Lenaerts,

justitssekretær: H. Jung,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling, der fandt sted fra den 14. til den 18. juni 1993,

afsagt følgende

Dom

Sagens faktiske omstændigheder

1 Nærværende sag vedrører Kommissionens beslutning 89/515/EØF af 2. august 1989 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31.553 — Armeringsnet, EFT L 260, s. 1, herefter benævnt »beslutningen«), hvorved fjorten producenter af armeringsnet blev pålagt en bøde for overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1. Det produkt, der er genstand for Kommissionens beslutning, er arme-

ringsnet. Armeringsnet er præfabrikerede armeringer af glat eller profileret koldtrukken ståltråd, som ved punktsvejsning i rette vinkler forbindes til et net. Det benyttes inden for næsten alle anvendelsesområder for armeret jernbetonkonstruktion.

- 2 Fra 1980 udviklede der sig inden for denne sektor på det tyske og franske marked samt Benelux-markedet en række aftaler og forskellige former for praksis, som ligger til grund for beslutningen.

- 3 Med hensyn til det tyske marked gav Bundeskartellamt den 31. maj 1983 tilladelse til et strukturkrisekartel bestående af de tyske producenter af armeringsnet. Tilladelsen blev forlænget én gang og udløb i 1988. Formålet med kartellet var en kapacitetsnedsækering, men kartelaftalen indeholdt også bestemmelser om kvoter og prisarrangementer, idet der dog kun blev givet tilladelse hertil i de første to år (126. og 127. betragtning til beslutningen).

- 4 Den franske Commission de la concurrence afgav den 20. juni 1985 en udtalelse vedrørende konkurrencesituationen på det franske marked for armeringsnet, som blev fulgt op af den franske økonomi-, finans- og budgetministers beslutning nr. 85-6 DC af 3. september 1985, hvorved der blev pålagt en række franske selskaber bøder for i perioden 1982-1984 at have truffet foranstaltninger og iværksat en praksis, som havde til formål og til følge at begrænse eller fordreje konkurrencen og at hindre, at markedet kunne fungere normalt.

- 5 Den 6. og 7. november 1985 foretog tjenestemænd fra Kommissionen i medfør af artikel 14, stk. 3, i Rådets forordning nr. 17 af 6. februar 1962, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85 og 86 (EFT 1959-1962, s. 81, herefter benævnt »forordning nr. 17«), samtidigt og uden forudgående varsel

kontrolundersøgelser hos syv virksomheder og to sammenslutninger af virksomheder, nemlig Tréfilunion SA, Sotralentz SA, Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL, Ferriere Nord SpA (Pittini), Baustahlgewebe GmbH (BStG), Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (Thibodraad), Bekaert NV, Syndicat national du tréfilage d'acier (STA) og Fachverband Betonstahlmatten eV. Den 4. og 5. december 1985 blev der foretaget yderligere kontrolundersøgelser hos ILRO SpA, G. B. Martinelli, Usines Gustave Boël NV (afdeling Trébos), Tréfileries de Fontaine-l'Évêque (TFE), Frère-Bourgeois Commerciale SA (FBC), Van Merksteijn Staalbouw BV og ZND Bouwstaal BV.

6 På grundlag af det materiale, som blev fundet ved kontrolundersøgelserne, og de oplysninger, som blev indhentet i medfør af artikel 11 i forordning nr. 17, fandt Kommissionen, at de pågældende producenter fra 1980 til 1985 havde overtrådt traktatens artikel 85 ved en række aftaler og forskellige former for samordnet praksis vedrørende fastsættelse af leveringskvoter og priser for armeringsnet. Kommissionen indledte derfor proceduren i henhold til artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 17, og den 12. marts 1987 fremsendte den meddelelse af klagepunkter til de pågældende virksomheder. Virksomhederne har besvaret disse klagepunkter. Den 23. og 24. november 1987 fandt der en høring sted med deltagelse af repræsentanter for virksomhederne.

7 Efter afslutningen af denne procedure vedtog Kommissionen beslutningen. Det fremgår heraf (22. betragtning), at konkurrencebegrænsningerne havde form af en række aftaler og/eller samordnet praksis (herefter under ét benævnt »aftaler«) med det formål at fastsætte priser og/eller leveringskvoter samt at opdele markederne for armeringsnet. Aftalerne vedrørte forskellige delmarkeder (de franske og tyske markeder samt Benelux-markedet), men påvirkede samtidig handelen mellem medlemsstater, fordi der deltog virksomheder fra flere medlemsstater. Det anføres i beslutningen: »I det foreliggende tilfælde er der ikke så meget tale om en global aftale mellem samtlige producenter i alle de pågældende medlemsstater, som om et kompleks bestående af flere aftaler med til dels skiftende deltagere. Aftalekomplekset har dog ved at regulere de enkelte delmarkeder ført til en vidtgående regulering af en betydelig del af fællesmarkedet.«

8 Beslutningen har følgende ordlyd:

»*Artikel 1*

Virksomhederne Tréfilunion SA, Société métallurgique de Normandie (SMN), CCG (TECNOR), Société de treillis et panneaux soudés (STPS), Sotralentz SA, Tréfilarbeid SA, henholdsvis Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale (nu Steelinter SA), Usines Gustave Boël NV, afdeling Trébos, Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (nu Thibo Bouwstaal BV), Van Merksteijn Staalbouw BV, ZND Bouwstaal BV, Baustahlgewebe GmbH, ILRO SpA, Ferriere Nord SpA (Pittini) og G. B. Martignelli fu G. B. Metallurgica SpA har overtrådt EØF-traktatens artikel 85, stk. 1, idet de i perioden fra den 27. maj 1980 til den 5. november 1985 i et eller flere tilfælde deltog i en eller flere aftaler og/eller samordnet praksis (karteller), som bestod i fastsættelse af salgspriser, begrænsning af afsætningen, opdeling af markederne og foranstaltninger med henblik på anvendelse af og kontrol med disse aftaler.

Artikel 2

De i artikel 1 nævnte virksomheder skal — såfremt de stadig er aktive inden for armeringsnet-sektoren i Fællesskabet — straks ophøre med de konstaterede overtrædelser (hvis dette endnu ikke er sket) og i fremtiden i forbindelse med deres armeringsnet-aktiviteter afholde sig fra enhver aftale eller samordnet praksis med samme eller lignende formål eller virkning.

Artikel 3

For de i artikel 1 anførte overtrædelser pålægges der nedenstående virksomheder følgende bøder:

- 1) Tréfilunion SA (TU) — en bøde på 1 375 000 ECU

- 2) Société métallurgique de Normandie (SMN) — en bøde på 50 000 ECU

- 3) Société des treillis et panneaux soudés (STPS) — en bøde på 150 000 ECU

- 4) Sotralentz SA — en bøde på 228 000 ECU

- 5) Tréfilarbeid Luxembourg-Saarbrücken SARL — en bøde på 1 143 000 ECU

- 6) Steelinter SA — en bøde på 315 000 ECU

- 7) Usines Gustave Boël NV, afdeling Trébos — en bøde på 550 000 ECU

- 8) Thibo Bouwstaal BV — en bøde på 420 000 ECU

9) Van Merksteijn Staalbouw BV — en bøde på 375 000 ECU

10) ZND Bouwstaal BV — en bøde på 42 000 ECU

11) Baustahlgewebe GmbH (BStG) — en bøde på 4 500 000 ECU

12) ILRO SpA — en bøde på 13 000 ECU

13) Ferriere Nord SpA (Pittini) — en bøde på 320 000 ECU

14) G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA — en bøde på 20 000 ECU

...«

- 9 På det for sagen relevante tidspunkt var Baustahlgewebe GmbH (herefter benævnt »BStG«) et joint venture-selskab, der ejedes af Thyssen Draht AG (34%), Klöckner Draht GmbH (33,5%), Arbed (25,001%), Roesler Draht AG, Schwabenthal (7,499%). Selskabskapitalen androg 20 mio. DM. BStG havde egne produktionsanlæg i Tyskland (Aalen ved Stuttgart og Glinde ved Hamburg). Selskabet ejede endvidere en række maskiner, som var installeret i anpartshavernes fabrikker, og solgte i eget navn de produkter, som blev fremstillet på disse maskiner. Det var navnlig tilfældet med fabrikkerne i St. Ingbert (Tyskland) og Roermond (Nederlandene), som tilhørte Arbed-koncernen. Med et årligt salg på ca. 320 000 tons havde BStG langt den største markedsandel (ca. 36%) i Forbundsrepublikken Tyskland.

Retsforhandlinger

- 10 Sagsøgeren har på denne baggrund ved stævning indgivet til Domstolens Justitskontor den 20. oktober 1989 anlagt nærværende sag med påstand om annullation af beslutningen. Ti af de tretten andre virksomheder, beslutningen er rettet til, har ligeledes anlagt sag.
- 11 Ved kendelser af 15. november 1989 har Domstolen i medfør af artikel 14 i Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 319, s. 1) henvist denne sag og de ti andre sager til Retten. Sagerne er registreret under nummer T-141/89 — T-145/89 og T-147/89 — T-152/89.
- 12 Ved kendelse af 13. oktober 1992 har Retten besluttet at forene sagerne med henblik på den mundtlige forhandling, idet de har forbindelse med hinanden, jf. procesreglementets artikel 50.
- 13 Ved skrivelser indgivet til Rettens Justitskontor i perioden mellem den 22. april og den 7. maj 1993 har parterne besvaret de spørgsmål, Retten havde stillet dem.
- 14 På grundlag af svarene på spørgsmålene og den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse.
- 15 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens spørgsmål under den mundtlige forhandling, der fandt sted fra den 14. til den 18. juni 1993.

Parternes påstande

16 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Beslutningen annulleres, for så vidt den vedrører sagsøgeren.

— Subsidiært nedsættes den bøde på 4,5 mio. ECU, der ved beslutningens artikel 3, nr. 11, er pålagt sagsøgeren, til et rimeligt beløb.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

17 Endvidere har sagsøgeren i forbindelse med anbringendet om tilsidesættelse af retten til kontradiktion nedlagt påstand om, at det pålægges Kommissionen at give selskabet adgang til at gennemse følgende dokumenter:

— alle sagens dokumenter, for så vidt de vedrører sagsøgeren

— alle dokumenter, skrivelser, mødereferater og notater vedrørende Bundeskartellamt's orientering til Kommissionen om strukturkrisekartellet

— alle dokumenter, mødereferater og notater vedrørende de tresidede forhandlinger mellem Kommissionen, Bundeskartellamt og repræsentanter for det tyske strukturkrisekartelfællesskab med hensyn til forlængelse af kartellet.

18 Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Realiteten

19 Sagsøgeren har i det væsentlige fremført tre anbringender til støtte for sine påstande. Det første anbringende støttes på en tilsidesættelse af retten til kontradiktion. Det andet anbringende støttes på, at traktatens artikel 85, stk. 1, er tilsidesat, og det tredje på, at artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 er tilsidesat.

Anbringendet om tilsidesættelse af retten til kontradiktion

20 Sagsøgeren har opdelt dette anbringende i to led. Første led går ud på, at retten til kontradiktion er blevet tilsidesat under den administrative procedure. Det andet led vedrører en tilsidesættelse af retten til kontradiktion efter vedtagelsen af beslutningen. Sagsøgeren har endvidere i forbindelse med dette anbringende nedlagt påstand om, at Retten pålægger Kommissionen at fremlægge visse dokumenter.

I — *Anbringendets første led**Parternes argumenter*

- 21 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen har tilsidesat selskabets ret til at blive hørt. Kommissionen forsøgte først i meddelelsen af klagepunkter at gøre den »tyske gruppe« og Fachverband Betonstahlmatten ansvarlige for de påståede overtrædelser af konkurrencereglerne, som den undersøgte. Sagsøgeren gik derfor ud fra, at selskabet ikke i første række var berørt heraf. Sagsøgeren fandt det derfor ikke nødvendigt under den administrative procedure at anmode om aktindsigt eller at lade sig repræsentere ved advokat. Først i beslutningen lod Kommissionen Fachverband Betonstahlmatten ude af betragtning, og den »tyske gruppe«, hvis medlemmer ikke tidligere var blevet nærmere specificeret, blev uden videre erstattet af sagsøgeren. Sagsøgeren har ikke kunnet tage stilling til denne koncentration af alle klagepunkter på selskabet, og Kommissionen opfordrede det ikke hertil. Hvis Kommissionen fandt, at den måtte rette alle klagepunkter mod sagsøgeren, måtte den have ændret meddelelsen af klagepunkter, fremsende den nye version til selskabet og give det lejlighed til på ny at fremsætte sine skriftlige og mundtlige bemærkninger.
- 22 Kommissionen har anført, at meddelelsen af klagepunkter er en akt af sagsforberedende karakter, rettet udelukkende til de virksomheder, mod hvilke proceduren er indledt, for at sikre, at de effektivt kan udnytte retten til at blive hørt. Den faktiske og retlige bedømmelse, der er indeholdt i meddelelsen, har en rent foreløbig karakter, og det påhviler Kommissionen at ændre denne i lyset af de pågældende virksomheders forklaringer (Domstolens kendelse af 18.6.1986, forenede sager 142/84 og 156/84, BAT og Reynolds mod Kommissionen, Sml. s. 1899). Når Kommissionen, således som den er forpligtet til, tager hensyn til de oplysninger, som fremkommer under den administrative procedure, og opgiver klagepunkter, der har

vist sig ikke at være tilstrækkeligt underbyggede, i forhold til visse af de oprindeligt berørte personer, er der ikke tale om en ny vurdering, der gør, at Kommissionen må supplere de allerede meddelte klagepunkter, hvis bevisstillingen er den samme og klagepunkterne mod de øvrige personer opretholdes. Kommissionen har i retsmødet forklaret, at den efter den administrative procedure ikke fandt at kunne opretholde klagepunkterne mod Fachverband Betonstahlmatten, men at den under hele forløbet anså BStG for en af de ansvarlige for den anfægtede praksis.

Rettens bemærkninger

- 23 Det bemærkes, at det fremgår af følgeskrivelsen til meddelelsen af klagepunkter af 12. marts 1987 fra generaldirektøren for konkurrence, at Kommissionen fandt, at de virksomheder, meddelelsen var rettet til, havde overtrådt traktatens artikel 85. Det fremgår af skrivelsen, at virksomhederne kunne udtale sig om klagepunkterne, og der blev fastsat en frist for fremsættelse af skriftlige bemærkninger. Ifølge skrivelsen kunne bemærkningerne eventuelt være ledsaget af dokumenter og forslag om afhøring af vidner, ligesom der kunne fremsættes begæring om en høring, således at virksomhederne mundtligt kunne supplere deres skriftlige bemærkninger. Underskriveren af skrivelsen tilføjede, at de væsentligste dokumenter vedrørende sagen var vedlagt, men for ikke at afsløre forretningshemmeligheder fremsendte Kommissionen kun dokumenter, som direkte eller indirekte vedrørte den pågældende virksomhed. Det fremgår endvidere, at virksomhederne med henblik på udarbejdelsen af deres bemærkninger kunne få tilladelse til at gennemse Kommissionens øvrige dokumenter.
- 24 Det må fastslås, at sagsøgeren var en af de virksomheder, meddelelsen af klagepunkter var rettet til [jf. punkt 11, litra a), og punkt 16], og at selskabet er nævnt ved navn flere gange i sagsfremstillingen og i den retlige vurdering i meddelelsen af klagepunkter [jf. bl.a. punkt 96, 97, 98, 100, 101, 104, 143, 144, 146, punkt 148, litra a), punkt 175, 181, 182, 183 og 187], ligesom selskabet modtog en hel række bilag, som Kommissionen støttede klagepunkterne på. Endvidere bemærkes, at indholdet

af meddelelsen af klagepunkter kan gøres gældende over for hver enkelt af de virksomheder, beslutningen er rettet til, herunder sagsøgeren, medmindre det i meddelelsen er anført, at det ikke forholder sig således, hvilket ikke er tilfældet for så vidt angår sagsøgeren. Spørgsmålet om, hvorvidt Kommissionen i beslutningen har fastholdt disse klagepunkter over for sagsøgeren, og hvorvidt de faktiske omstændigheder, der er påberåbt til støtte for disse klagepunkter, i givet fald kan anses for bevist, henhører under Rettens undersøgelse af, om der er ført bevis for overtrædelsen (jf. Rettens dom af 17.12.1991, sag T-6/89, Enichem Anic mod Kommissionen, Sml. II, s. 1623, præmis 37 og 40).

- 25 Endvidere må det fastslås, at sagsøgeren har fremsendt en skrivelse af 29. maj 1987 til Kommissionen, hvori selskabet har fremsat sine skriftlige bemærkninger til meddelelsen af klagepunkter. I skrivelserne har sagsøgeren subsidiært anmodet om, at »der afholdes en høring, således at vi kan forklare og supplere nedenstående stillingtagen«. Sagsøgeren tilføjede, at selskabet forbeholdt sig at fremlægge andre beviser og at lade sig bistå af en af selskabet valgt advokat. Høringen, hvorunder sagsøgeren var repræsenteret af selskabets direktør, Michael Müller, der deltog både som BStG's administrerende direktør og som repræsentant og formand for Fachverband Betonstahlmatten, fandt sted den 23. og 24. november 1987.
- 26 Retten kan derfor ikke tiltræde sagsøgerens argument om, at selskabet ikke var omfattet af meddelelsen af klagepunkter, og at meddelelsen skulle have været ændret, således at alle klagepunkterne var blevet rettet mod selskabet. Det må således fremhæves, at sagsøgeren udtrykkeligt var nævnt i meddelelsen af klagepunkter som en af de berørte personer, selskabet modtog de vedlagte dokumenter, for så vidt de vedrørte det, selskabet fremsendte sine skriftlige bemærkninger og var repræsenteret ved Kommissionens høring, og at selskabet, der udtrykkeligt havde forbeholdt sig ret til at lade sig repræsentere ved advokat under den administrative procedure, selv valgte ikke at lade sig bistå af en advokat. Sagsøgeren har således ved flere lejligheder og i tilstrækkeligt omfang kunnet fremsætte sine bemærkninger under den administrative procedure for Kommissionen.

27 Anbringendets første led må herefter forkastes.

II — *Anbringendets andet led*

Parternes argumenter

28 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen i forbindelse med selskabets udarbejdelse af stævningen tilsidesatte dets ret til kontradiktion, navnlig retten til at blive hørt, idet Kommissionen i det væsentlige afslog selskabets anmodning af 30. august 1989 om aktindsigt. I denne skrivelse anmodede sagsøgeren Kommissionen om at give selskabet adgang til de dokumenter, som dannede grundlag for meddelelsen af klagepunkter og beslutningen. Sagsøgeren førte en korrespondance med Kommissionen, hvorunder selskabet gjorde den opmærksom på, at den grundlæggende ret til aktindsigt også gælder efter vedtagelsen af den formelle beslutning, og Kommissionen svarede, at den til selskabet som bilag til meddelelsen af klagepunkter havde fremsendt de dokumenter, som dannede grundlag herfor. Ved telefax af 11. oktober 1989 tilbød Kommissionen sagsøgeren at fremsende kopi af visse dokumenter, og sagsøgeren anmodede herefter ved telefax af 16. oktober 1989 under henvisning til Kommissionens tilbud om fremsendelse af rapporten og dokumenterne vedrørende kontrolundersøgelserne den 6. og 7. november 1985 i selskabets kontorer og rapporten vedrørende den samtidige kontrolundersøgelse hos Fachverband Betonstahlmatten. Endvidere anmodede sagsøgeren om tilladelse til at gennemse referaterne og andre dokumenter vedrørende Bundeskartellamt's orientering til Kommissionen om det strukturkrisekartel, der fandtes i Tyskland. Kommissionen havde ikke besvaret denne skrivelse, da nærværende sag blev anlagt den 20. oktober 1989.

29 Kommissionen har anført, at sagsøgerens anbringende støttes på en overtrædelse, som Kommissionen påstår at have begået efter meddelelsen af beslutningen, men en beslutnings lovlighed kan ikke afhænge af begivenheder, der indtræder efter meddelelsen. Selv om retten til kontradiktion indebærer, at den pågældende virksomhed skal have været i stand til på hensigtsmæssig måde at tilkendegive sit stand-

punkt vedrørende de dokumenter, som Kommissionen har anvendt til at tilvejebringe de resultater, som ligger til grund for dens beslutning, er Kommissionen efter Domstolens praksis ikke forpligtet til at fremsende sagens akter til de berørte parter (dom af 17.1.1984, forenede sager 43/82 og 63/82, VGVB og VBBB mod Kommissionen, Sml. s. 19, præmis 25). Da dette princip finder anvendelse under den administrative procedure, må det så meget mere gælde, når denne er afsluttet, således som det er tilfældet i denne sag.

Rettens bemærkninger

30 Det bemærkes, at sagsøgerens anmodning om på ny at få aktindsigt er fremsat over for Kommissionen efter vedtagelsen af beslutningen. Der er således tale om et forhold, som ligger efter vedtagelsen af beslutningen, og dennes lovlighed påvirkes derfor hverken af Kommissionens afslag på den ønskede aktindsigt eller af dens undladelse af at fremsende visse dokumenter inden for fristen for sagsanlæg.

31 Anbringendets andet led må herefter forkastes.

III — *Den af sagsøgeren begærede foranstaltning med henblik på sagens tilrettelægelse*

32 Sagsøgeren har i stævningen udtrykkeligt nedlagt påstand om, at det pålægges Kommissionen at give selskabet adgang til at gennemse følgende dokumenter:

— alle sagens dokumenter, for så vidt de vedrører sagsøgeren

— alle dokumenter, skrivelser, mødereferater og notater vedrørende Bundeskartellamt's orientering til Kommissionen om strukturkrisekartellet

— alle dokumenter, mødereferater og notater vedrørende de tresidede forhandlinger mellem Kommissionen, Bundeskartellamt og repræsentanter for det tyske strukturkrisekartelfællesskab.

33 Retten finder, at sagsøgerens påstand må forstås som en begæring om, at der træffes en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse, jf. procesreglementets artikel 64, stk. 3, litra d).

34 Ved Rettens vurdering af hensigtsmæssigheden af en sådan foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse må der først tages stilling til begæringen om fremlæggelse af alle sagens akter, for så vidt de vedrører sagsøgeren. Det bemærkes i denne forbindelse, at sagsøgeren ikke bestrider under den administrative procedure ved Kommissionen at have modtaget alle de dele af sagens akter, som direkte eller indirekte vedrører selskabet, og på grundlag af hvilke meddelelsen af klagepunkter var udarbejdet. Herudover har sagsøgeren ikke sandsynliggjort, at andre dokumenter kunne have været af betydning for, at selskabet kunne varetage sine interesser. Retten finder derfor, at sagsøgeren var i stand til at fremføre sit synspunkt, således som selskabet ønskede det, vedrørende alle de klagepunkter, Kommissionen over for sagsøgeren fremsendte i den til selskabet fremsendte meddelelse af klagepunkter, og vedrørende alle de beviser, som skulle underbygge klagepunkterne, og som Kommissionen har nævnt i meddelelsen af klagepunkter eller vedlagt denne, og sagsøgeren var således i stand til at varetage sine interesser (Domstolens dom af 9.11.1983, sag 322/81, Michelin mod Kommissionen, Sml. s. 3461, præmis 7, og Rettens dom af 10.3.1992, sag T-15/89, Chemie Linz mod Kommissionen, Sml. II, s. 1275, præmis 51, og af 18.12.1992, forenede sager T-10/92, T-11/92, T-12/92 og T-15/92, Cimenteries CBR m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 2667, præmis 38 og 39). Det følger heraf, at sagsøgerens advokater både ved udarbejdelsen af støvningen og under sagens behandling ved Retten med fuldt kendskab til denne har

kunnet undersøge beslutningens lovlighed og fuldt ud sikre, at sagsøgerens interesser blev varetaget. Kommissionen findes derfor ikke at burde pålægges at fremlægge de nævnte dokumenter.

- 35 Retten skal dernæst tage stilling til sagsøgerens påstand om fremlæggelse af de af Bundeskartellamt fremsendte dokumenter, for så vidt de vedrører strukturkrisekartellet, og dokumenterne vedrørende de tresidede forhandlinger mellem Kommissionen, Bundeskartellamt og repræsentanter for det tyske strukturkrisekartelfællesskab. Hertil bemærkes, at sagsøgeren ikke har redegjort for, hvorfor selskabet i mangel af disse dokumenter ikke har kunnet imødegå de klagepunkter, som er fremført mod det, og sagsøgeren har ikke sandsynliggjort, at disse dokumenter kunne have betydning for denne sags udfald. Det tilføjes, at det under alle omstændigheder drejer sig om dokumenter vedrørende strukturkrisekartellet, der ikke som sådant er et integreret led i de overtrædelser, der fastslås i beslutningen (jf. nedenfor, præmis 55 ff.), således at dokumenterne vedrørende dette kartel udgør bevismateriale, som ikke står i forbindelse med denne sags genstand. Der er således ikke grundlag for at træffe den af sagsøgeren begærede foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse.

Anbringendet om tilsidesættelse af traktatens artikel 85, stk. 1

I — Det relevante marked

Parternes argumenter

- 36 Sagsøgeren har gjort gældende, at det er forkert, når det i tredje betragtning til beslutningen anføres, at standardnet og katalognet i vid udstrækning kan erstatte hinanden. Sagsøgeren har i denne forbindelse anført, at i modsætning til standardnet er det, der benævnes katalognet («Listenmatten»), armeringsnet, der er tilpasset

det enkelte byggeprojekt, og at katalognet som udgangspunkt ikke kan anvendes i en anden bygning end den, nettene specielt er fremstillet til. Ifølge sagsøgeren må der sondres mellem katalognet (»Listenmatten«) og de armeringsnet, der fremstilles i Nederlandene (»Lettermatten«), som i virkeligheden er halv-standardiserede net. Standardnet og katalognet er på grund af prisforskellene ikke substituerbare (standardnet: 760 DM pr. ton, katalognet: 850-1 500 DM pr. ton). Når der findes et standardnet med de rette mål, vil brugeren anvende det på grund af den meget konkurrencedygtige pris og ville aldrig anvende det meget dyrere katalognet i stedet for standardnet. Katalognet udsættes snarere for konkurrence fra rundt betonstål (EKSF-produkt), som sælges i detaileddet, tilpasset det enkelte byggeprojekt i samråd med entreprenøren. Med henblik på at føre bevis herfor har sagsøgeren foreslået, at der indhentes en sagkyndig erklæring.

- 37 Kommissionen har anført, at prisen for standardnet ikke kunne være ligegyldig for sagsøgeren, idet prisen på standardnet har indflydelse på prisen for katalognet (3. og 114. betragtning til beslutningen). Som eksportør af katalognet må sagsøgeren nødvendigvis have ønsket at holde prisniveauet for standardnet i et vist forhold til prisen på katalognet. Dette var netop formålet med fastlæggelsen af mindstepriser som led i prisaftalerne for Benelux-markedet.

Retten bemærkninger

- 38 Retten finder, at sagsøgerens beskrivelse af markedet på ingen måde er i modstrid med Kommissionens. Sagsøgeren sonderer således mellem standardnet, katalognet af »Lettermatten«-typen eller halv-standardiserede net, katalognet af »Listenmatten«-typen og specialnet og gør på grundlag af denne sondring gældende, at de to første typer ligger meget tæt op ad hinanden, og at de to sidste typer ligeledes ligger tæt op ad hinanden, men på væsentlige punkter er forskellige fra de to første. Efter

Rettens opfattelse er det det samme, der fastslås i beslutningen, når det i tredje betragtning anføres, at »især standardnet og katalognet ... i vid udstrækning [kan] erstatte hinanden«, og at man »i forbindelse med det pågældende produktmarked ... generelt [kan] tale om et marked for armeringsnet, inden for hvilket der findes et delmarked for specialnet«.

39 For så vidt angår priserne på standardnet og katalognet (»Listenmatten«), som sagsøgeren har henvist til, må det fastslås, at de ikke ligger ret langt fra hinanden. Det er åbenbart, at denne tilnærmelse af priserne skyldes objektive faktorer, som påvirker de to markeder for armeringsnet, nemlig prisen på råvaren til begge produkter, valstråd, og udviklingen i efterspørgslen i byggefagene, som udgør brugermarkedet. Denne udvikling afspejler den almindelige konjunkturudvikling.

40 Når dette er fastslået, må et spørgsmål, der er tæt forbundet hermed, undersøges, nemlig spørgsmålet om, hvilken indflydelse priserne på standardnet har på priserne på »Listenmatten« og specialnet. Med andre ord må det undersøges, om et fald i prisen på standardnet kan medføre, at de kan substituere »Listenmatten« og specialnet, og medføre en forskydning i efterspørgslen mod standardnet. Det bemærkes i denne forbindelse, at på visse byggepladser, hvor der skulle have været anvendt »Listenmatten« eller specialnet, kan standardnet kun anvendes, hvis den armeringsopgave, der skal udføres, gør det muligt, og under alle omstændigheder kun, såfremt der på byggepladsen ikke skal træffes foranstaltninger, som medfører tekniske problemer eller for store ekstraomkostninger. Endvidere bemærkes, at det kom frem under retsmødet, at der på en byggeplads, hvor specialnet normalt skulle anvendes, faktisk kan anvendes standardnet, når prisen herfor er så lav, at bygherren opnår en sådan besparelse, at denne dækker ekstraomkostningerne og opvejer de tekniske problemer, der opstår ved anvendelse af andet materiale, og at dette faktisk har været tilfældet i en del af den periode, aftalerne omfatter.

- 41 Endvidere må det fastslås, at flere af de af beslutningen omfattede virksomheder, herunder sagsøgeren, kan producere forskellige typer armeringsnet, hvorfor det med rimelighed kan lægges til grund, at der inden for denne industrigræn er en vis mulighed for at tilpasse produktionsapparatet således, at der kan produceres forskellige typer armeringsnet.
- 42 Endelig bemærkes, at de købekontrakter af 24. november 1976 og 22. marts 1982, som blev indgået mellem på den ene side BStG og på den anden side Bouwstaal Roermond BV og Arbed SA, afdeling Nederland (bilag 109 og 109 A til meddelelsen af klagepunkter), vedrørte både standard- og ikke-standardnet.
- 43 Retten finder herefter, at Kommissionens undersøgelse af produktmarkedet ikke er behæftet med fejl, og sagsøgerens anbringende må derfor forkastes, uden at det er fornødent som foreslået af sagsøgeren at træffe bestemmelse om udarbejdelse af en sagkyndig erklæring.

II — *Beviset for aftalerne*

A — *Anbringendet om, at der ikke var tale om en global aftale*

- 44 Sagsøgeren har indledningsvis bestridt, at der fandtes en global aftale. Sagsøgeren har anført, at der ikke er ført bevis for, at de tyske producenter under sagsøgerens ledelse tilvejebragte en global samordning på europæisk plan vedrørende markedsindtrængning bestående af et net af aftaler for de forskellige nationale markeder. Selv om selskabets direktør ganske vist i strukturkrisekartellets besluttende organ omtalte enkelte kontakter på internationalt plan, blev der aldrig truffet

beslutninger eller udstedt hensigtserklæringer om begrænsninger i den grænseoverskridende handel.

- 45 Sagsøgeren har i denne forbindelse anført, at Kommissionen med urette støtter sig på et notat af 15. oktober 1985 fra advokat Günter Müller, som var direktør i Wirtschaftsvereinigung Ziehereien und Kaltwalzwerke og repræsentant for strukturkrisekartellet i henhold til § 36 i den tyske »Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen« (den tyske konkurrencelov), til en af selskabets medarbejdere (bilag 101 (a) til meddelelsen af klagepunkter, 131. betragtning til beslutningen). Advokat Günter Müller anmodede heri om en omformulering af udkastet til referat af et møde i markedskommissionen, således at der blev anvendt en mere neutral formulering til at forklare årsagerne til den dårlige situation i det nordvestlige område, som angiveligt skyldtes import og levering af betydelige mængder fra ikke-kartelmedlemmer. Sagsøgeren har foreslået, at forskellige virksomhedsrepræsentanter i strukturkrisekartellets besluttende organ og advokat Günter Müller føres som vidner.
- 46 Det bemærkes, at Kommissionen aldrig er gået ud fra, at der var tale om en global aftale, men om et kompleks bestående af flere aftaler (22. betragtning) på forskellige tidspunkter og forskellige geografiske markeder. I beslutningen (132. og 175. betragtning) gøres det derimod gældende, at de tyske producenter i almindelighed og sagsøgeren i særdeleshed deltog i bilaterale aftaler med producenter i andre medlemsstater.
- 47 Det må derfor fastslås, at det ikke i beslutningen gøres gældende, at sagsøgeren deltog i en global aftale, og dette anbringende må herefter forkastes, uden at det findes fornødent at føre de af sagsøgeren foreslåede vidner.

B — *Det tyske marked*1. *Hensyntagen til det tyske strukturkrisekartel som et integreret led i de i beslutningen fastslåede overtrædelser**Parternes argumenter*

48 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen under ingen omstændigheder kan pålægge selskabet en bøde for at have deltaget i det tyske strukturkrisekartel. Da dette ikke var i strid med forbuddet i traktatens artikel 85, stk. 1, har sagsøgeren heller ikke overtrådt denne bestemmelse, idet selskabet gik ud fra, at kartellet var lovligt. Over for Kommissionens argument om, at kartelaftalen ikke er et integreret led i de i beslutningen fastslåede overtrædelser og ikke er indgået i udmålingen af den bøde, der er pålagt sagsøgeren, har selskabet anført, at dette åbenbart er i strid med det i beslutningen anførte, hvoraf det modsatte klart fremgår. Sagsøgeren har i denne forbindelse henvist til 126. betragtning til beslutningen, hvori anføres, at »de aftaler, der vedrører det tyske marked, fremgår af selve kartelaftalen«. 127., 128. og 129. betragtning vedrører udelukkende kartellet, og højdepunktet nås i 130. betragtning, hvori anføres, at »henvisningen (til § 5, stk. 2, og § 7, stk. 1, i kartelaftalen) til leveringskvoterne for det tyske marked og ikke til produktionskvoterne ... blev valgt bevidst og med forsæt for at benytte kartellet som redskab til opnåelse af bilaterale aftaler med udenlandske producenter om indskrænkning af den gensidige markedsindtrængning (jf. 132. og følgende betragtninger)«.

49 Endvidere har sagsøgeren anført, at Kommissionen i den del af beslutningen, der vedrører den retlige vurdering, har redegjort for, hvorfor kartellet var i strid med artikel 85, stk. 1, og det nævnes kun i 206. betragtning (vedrørende bødeudmålingen), at Bundeskartellamt havde godkendt kartellet. Det fremgår ingen steder af

denne betragtning, at der ikke er blevet taget hensyn til kartellet »ved fastsættelsen af den bøde, der er pålagt sagsøgeren, og ikke er en del af den i beslutningen fastslåede overtrædelse«. Hvis Kommissionen ikke havde villet pålægge en bøde for deltagelsen i kartellet, havde det været let for den at lade det fremgå tydeligere, således som den gjorde i andre tilfælde (jf. f.eks. beslutningens 133. betragtning in fine).

50 Hertil kommer ifølge sagsøgeren, at det ikke var nødvendigt at forbyde kartelaftalen og at pålægge virksomhederne med virkning for fremtiden at bringe denne til ophør, således som Kommissionen gjorde for hver af de fastslåede overtrædelser (209. og 210. betragtning til beslutningen), da den periode, for hvilken aftalen var indgået, allerede var udløbet. Endvidere fremgår det af referatet af høringen den 24. november 1987, at denne med hensyn til det tyske marked næsten udelukkende vedrørte spørgsmålet om kartellets virkninger. Da Michael Müller udtrykkeligt bad Kommissionen om at bekræfte, at kartelaftalen ikke indgik i proceduren, svarede den tjenestemand i Kommissionen, som var ansvarlig for sagen, at Kommissionen ikke havde påtaget sig nogen forpligtelse til ikke at inddrage kartelaftalen i proceduren.

51 Ifølge sagsøgeren er det åbenbart, at kartelaftalen er blevet lagt selskabet til last i beslutningen, og at denne aftale udgør det væsentligste grundlag for den bøde, der blev pålagt selskabet, og er den eneste forklaring på, at Kommissionen gentagne gange har anført, at sagsøgeren havde et særligt ansvar, fordi selskabets direktør var formand for kartelmedlemmernes kontrolorgan.

52 Med henblik på at føre bevis herfor har sagsøgeren ønsket at føre Hohls, der på det relevante tidspunkt var tilknyttet Bundeskartellamt's 5. afdeling, Kirschstein, som på dette tidspunkt var formand for Bundeskartellamt's 5. afdeling, og advokat Günther Müller som vidner.

- 53 Kommissionen har anført, at kartelaftalen ikke er et integreret led i de i beslutningen fastslåede overtrædelser, og har henvist til, at den har taget hensyn til (206. betragtning), at Bundeskartellamt havde givet tilladelse til kartellet, og at den ikke på dette punkt pålagde nogen bøde. Ifølge Kommissionen er den ikke afskåret fra i en formel beslutning at omtale overtrædelser, der er afgjort uformelt, og den omhandlede overtrædelse bliver ikke af den grund et integreret led i den formelle beslutning. Kommissionen har ganske vist i 174. betragtning til beslutningen anset kartelaftalens § 5, stk. 2, og § 7, stk. 1, for uforenelige med artikel 85, stk. 1. Men det fremgår ligeledes (210. betragtning til beslutningen), at de to bestemmelser ikke officielt blev forbudt. I stedet for i selve beslutningen formelt at fastslå, at kartelaftalen var uforenelig med konkurrencereglerne og pålægge sagsøgeren en bøde i selskabets egenskab af repræsentant for kartelmedlemmerne, begrænsede Kommissionen sig til at føre forhandlinger med Bundeskartellamt og repræsentanter for krisekartellet med henblik på at få ændret de pågældende bestemmelser (129. betragtning til beslutningen), og disse blev også faktisk ændret.
- 54 Hvad angår høringen den 24. november 1987 har Kommissionen understreget, at den tjenestemand i Kommissionen, der er ansvarlig for sagen, efter anmodning fra Michael Müller »uforbindende og korrekt« oplyste, at Kommissionen på ingen måde var forpligtet til at lade kartelaftalen udgå af sagen.

Rettens bemærkninger

- 55 Retten finder, at det fremgår af en gennemgang af beslutningen, at kartellet ikke som sådant indgik som et integreret led i de i beslutningen fastslåede overtrædelser. Sagsøgeren citerer således 126. betragtning til beslutningen ufuldstændigt. Betragtningens fjerde afsnit lyder således: »De aftaler, som vedrører det tyske marked, fremgår af selve kartelaftalen eller kommer til udtryk i bestræbelserne på at beskytte kartellet mod ukontrollerede indførsler.« Den egentlige tanke bag dette

afsnit kommer allerede til udtryk i første afsnit i betragtningen, hvor det anføres, at: »Aftalerne vedrørende det tyske marked må ses på baggrund af oprettelsen af strukturkrisekartellet for armeringsnet og af den måde, hvorpå dette fungerede.« Denne tanke bekræftes og uddybes i andre betragtninger til beslutningen. Det anføres således i 130. betragtning, at kartelaftalen og navnlig § 5, stk. 2, og § 7, stk. 1, blev benyttet som redskab til opnåelse af »bilaterale aftaler med udenlandske producenter om indskrænkning af den gensidige markedsindtrængning«. I 175. betragtning anføres det ligeledes, at de nævnte bestemmelser »endvidere [havde] til formål eller i hvert fald til følge, at strukturkrisekartellet blev benyttet som instrument til at nå til bilaterale aftaler mellem tyske producenter på den ene side og producenter fra andre medlemsstater på den anden side«. Endelig fastslås det i 206. betragtning, at kartellet blev benyttet til »afskærmning af det tyske marked mod konkurrence fra andre medlemsstater ved hjælp af foranstaltninger, der strider mod fællesskabsretten«.

56 På grundlag af denne gennemgang finder Retten, at kartellet i beslutningen er blevet betragtet som et element, der har lettet indgåelsen af aftalerne mellem de forskellige producenter, og at kartelaftalen ifølge beslutningen indeholdt bestemmelser, som var i strid med traktatens artikel 85, stk. 1. Det kan imidlertid ikke udledes af beslutningen, at kartellet som sådant var et integreret led i de heri fastslåede overtrædelser. Det anføres således klart i 210. betragtning, at Kommissionen alene har anset de nævnte bestemmelser for at være i strid med traktatens artikel 85, stk. 1. Denne fortolkning af beslutningen er ikke i strid med 174. betragtning, hvori det blot fastslås, at kartelaftalen fordrejede konkurrencen for så vidt angår samhandelen i Fællesskabet og derfor kunne påvirke handelen mellem medlemsstater. Hvad angår 206. betragtning til beslutningen vedrører denne kun de retlige virkninger af kartelaftalen i relation til de forskellige overtrædelser, som er fastslået i andre betragtninger til beslutningen. Det må derfor konkluderes, at når det i beslutningens artikel 1 fastslås, at der fandtes overenskomster og/eller samordnet praksis, vedrører dette ikke krisekartellet.

57 Det er derfor ufornuddent at føre vidner vedrørende den måde, hvorpå kartellet fungerede og mere præcist var organiseret, således som sagsøgeren har foreslået.

- 58 Det må herefter fastslås, at det tyske strukturkrisekartel ikke som sådant udgør et integreret led i de i beslutningen fastslåede overtrædelser, og at sagsøgerens deltagelse i dette kartel ikke lægges selskabet til last i beslutningen. Sagsøgerens anbringende forkastes således.

2. Aftalen fra 1985 mellem BStG og Tréfilunion vedrørende den gensidige markedsindtrængning mellem Tyskland og Frankrig

Den anfægtede retsakt

- 59 Det anføres i beslutningen (135.-143. og 176. betragtning), at sagsøgeren deltog i aftaler vedrørende gensidig markedsindtrængning mellem Tyskland og Frankrig sammen med den franske virksomhed Tréfilunion. Aftalerne blev indgået under en samtale den 7. juni 1985 mellem Michael Müller og Tréfilunion's direktør, Marie, således som det fremgår af et af Marie udarbejdet internt notat af 16. juli 1985 (bilag 106 til meddelelsen af klagepunkter) og et af Michael Müller udarbejdet internt notat af 27. august 1985 (bilag 107 til meddelelsen af klagepunkter). Ifølge beslutningen (140. betragtning) blev de gensidige indrømmelser, som blev gjort på dette møde, også overholdt, hvilket fremgår af, at hverken Tréfilunion eller de øvrige franske producenter indgav klage over strukturkrisekartellet, og at der ikke fra sagsøgerens fabrik i Gelsenkirchen (Tyskland) blev eksporteret katalognet til Frankrig. Det fremgår endvidere af de to notater, at enhver fremtidig eksport skulle være undergivet kvoter.
- 60 Det anføres videre i beslutningen (176. betragtning), at de aftaler, som blev indgået under samtalen den 7. juni 1985 mellem M. Müller og Marie vedrørende den gensidige markedsindtrængning mellem Tyskland og Frankrig, udgør en begrænsning af konkurrencen mellem tyske og franske producenter, som kunne påvirke handelen mellem medlemsstater.

Parternes argumenter

61 Sagsøgeren har anført, at de konklusioner, Kommissionen har draget på grundlag af de to nævnte notater, er forkerte, idet det ikke fremgår heraf, at der blev indgået aftaler. Det er den eneste samtale, Michael Müller og Marie havde i hele den omhandlede periode, og de førte samtalen i deres egenskab af formænd for brancheorganisationer. Det fremgår af notaterne, at Marie over for Michael Müller fremsatte forslag vedrørende en importregulering, og M. Müller tog blot dette til efterretning. Endvidere finder sagsøgeren, at drøftelserne vedrørende en eventuel indgivelse af en klage til Kommissionen ligger inden for det politiske område og næppe har noget at gøre med en konkurrencebegrænsning. Sagsøgeren har med henblik på at føre bevis herfor i stævningen foreslået, at selskabets juridiske rådgiver, Pillmann, føres som vidne, og at Michael Müller afhøres som partsrepræsentant.

62 Kommissionen har anført, at det fremgår af notaterne af 16. juli 1985 og 27. august 1985, at konkurrenterne var enige om, at sagsøgeren afstod fra at eksportere kataloget til Frankrig, og at Tréfilunion ikke ville bringe strukturkrisekartellet i fare ved at indgive klage til Kommissionen. Ifølge Kommissionen fremgår det ligeledes af notaterne, at der fandtes en aftale om begrænsning af den gensidige eksport og opdeling af markedet, således at der blev opnået en »balance mellem markedsindtrængningen mellem de to lande i absolutte mængder«. Denne aftale udgjorde i sig selv en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1, og det er ikke nødvendigt at undersøge, om ønsket om at inddrage alle tyske producenter i aftalen blev opfyldt.

Rettens bemærkninger

63 Det bemærkes, at sagsøgeren ifølge beslutningen (140. betragtning) deltog i en generel samordning sammen med Tréfilunion med det formål at begrænse deres

produkters gensidige indtrængning på det tyske og franske marked. Samordningen bestod af tre dele: Tréfilunion afstod fra at indgive klage til Kommissionen over det tyske krisekartel. Der blev ikke fra sagsøgerens fabrik i Gelsenkirchen eksporteret katalognet til Frankrig i en periode på to-tre måneder. Endelig enedes de to parter om, at deres fremtidige eksport skulle være undergivet kvoter.

64 Retten finder, at gennemgangen af de to nævnte notater (jf. præmis 59) viser, at Kommissionen har ført tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren havde foretaget en samordning med Tréfilunion på de to første punkter. Marie anfører således i sit notat under overskriften »Konklusion«, at »der ikke indgives klage over Kartellverdrag i Bruxelles«. Michael Müller's notat er ligeledes klart på dette punkt: »Marie påtog sig ikke at indgive klage ... han vil være indstillet på at godkende en tilladelse til Gelsenkirchen på betingelse af, at den ikke anvendes før om to-tre måneder ... Jeg accepterede fristen på to-tre måneder.« Retten finder, at den forpligtelse, Marie påtog sig til ikke at indgive klage over det tyske krisekartel, må anses for en adfærd, der er udvist over for en konkurrent, mod, at denne til gengæld gav indrømmelser, som led i en mod traktatens artikel 85, stk. 1, stridende aftale.

65 Ordlyden af de to notater viser ligeledes, at de to parter ønskede at nå frem til en ligevægt og en begrænsning af deres produkters gensidige indtrængning i de to lande. Det må således fastslås, at Michael Müller i sit notat anfører, at »vi for vort vedkommende er meget interesseret i en begrænsning af den gensidige markedsindtrængning. Dette er imidlertid sværere at regulere på grund af det store antal deltagere, end det er tilfældet på nationalt plan, og er under alle omstændigheder først sikkert, når prisniveauet er det samme på de involverede markeder«. Michael Müller anfører i samme notat, at Marie fremsatte nogle forslag og gav udtryk for visse

ønsker, herunder at der blev opnået »balance mellem markedsindtrængningen mellem de to lande i absolutte mængder«. På den anden side anfører Marie i sit notat under overskriften »Konklusion«, at »BStG hurtigst muligt og i afventning af det næste møde tager kontakt med de øvrige tyske producenter for at lette de franske producenter adgangen til Tyskland ved ophævelse af visse bestemmelser og at aftale et tal for markedsindtrængningen, for at forsøge at begrænse Moselstahl's aktiviteter (via Stiness) og at undersøge muligheden for, at Gelsenkirchen integreres i den samlede tyske volumen, idet den mængde, der skal opnås på det franske marked, endnu ikke er fastsat«.

66 På grundlag af denne gennemgang finder Retten, at der kun er ført bevis for, at de to parter påtænkte at indgå en kvoteaftale, som var afhængig af de øvrige tyske virksomheders reaktion.

67 Kommissionen findes herefter at have ført tilstrækkeligt bevis for de faktiske omstændigheder, som er beskrevet i beslutningens 140. betragtning, første afsnit, nemlig at Tréfilunion forpligtede sig til ikke at indgive klage over strukturkrisekartellet, og at BStG afstod fra at eksportere katalognet til Frankrig i en periode på to-tre måneder. Retten finder imidlertid ikke, at Kommissionen har ført tilstrækkeligt bevis for, at der fandtes en aftale, hvorefter parternes fremtidige eksport skulle være undergivet kvoter, således som beskrevet i beslutningens 140. betragtning, andet afsnit.

68 Herefter, og uden at vidneførsel eller partsforklaring findes påkrævet, må sagsøgerens anbringende for så vidt angår de aftaler, der er beskrevet i beslutningens 140. betragtning, første afsnit, forkastes, og det må tiltrædes, at Kommissionen anså aftalerne for en overtrædelse af traktatens artikel 85, stk. 1. Derimod må sagsøgerens anbringende tiltrædes for så vidt angår de i beslutningens 140. betragtning,

andet afsnit, omtalte faktiske omstændigheder. Da der ikke er ført bevis for disse faktiske omstændigheder, er de ikke omfattet af traktatens artikel 85, stk. 1.

3. Aftalerne mellem BStG og Sotralentz

Den anfægtede retsakt

- ⁶⁹ Det anføres i beslutningen (144., 145., 146. og 177. betragtning) i forbindelse med behandlingen af aftalerne til beskyttelse af det tyske strukturkrisekartel mod ukontrolleret import af armeringsnet, at sagsøgeren deltog i en aftale med Sotralentz om regulering af dette selskabs eksport til Tyskland. Der henvises i beslutningen til et telex fra BStG til Sotralentz af 24. oktober 1985, hvori meddeles, hvilke mængder der er leveret til det tyske marked, og til Sotralentz' svar ved telex af 4. november 1985, hvori der gives oplysninger om de mængder, selskabet eksporterede til Tyskland i september og oktober 1985. Ifølge beslutningen, der på dette punkt er baseret på Michael Müller's udtalelser til Kommissionens tjenestemænd i forbindelse med kontrolundersøgelserne den 6. og 7. november 1985, fandt denne informationsudveksling sted hver måned og udgjorde i hvert fald en samordnet praksis, som kunne påvirke handelen mellem medlemsstater (144. og 177. betragtning). Det fastslås i beslutningen, at informationsudvekslingen ikke blot vidner om, at der fandtes en kvoteaftale, men også om sagsøgerens bestræbelser på nøje at kontrollere importen fra Frankrig på månedsbasis (146. betragtning). Denne beregningsmetode lå også til grund for kartelaftalen.
- ⁷⁰ Ifølge beslutningen forsøgte BStG og Sotralentz at begrunde denne korrespondance med, at der fandtes en patentlicensaftale mellem de to virksomheder, hvorefter Sotralentz havde ret til at fremstille kataloget i Frankrig i henhold til BStG-patentet. Oplysningerne om Sotralentz' eksportmængder blev ifølge selskabet givet

med henblik på, at det kunne opfylde de meddelelses- og betalingsforpligtelser, der påhvilede det i henhold til aftalen. Ifølge beslutningen (145. betragtning) taler herimod dog følgende: a) En licenstagers meddelelsespligt vedrører hans samlede produktion og ikke kun leverancerne til et bestemt marked, b) BStG gav oplysninger om de nøjagtige leverancer til det tyske marked, hvilket kun kan forklares med, at der fandtes en kvoteordning, og c) BStG's patenter var udløbet, inden de omhandlede oplysninger blev meddelt, således at Sotralentz ikke længere havde nogen meddelelses- eller betalingspligt.

Parternes argumenter

- 71 Sagsøgeren har bestridt, at der fandtes en kartelaftale med Sotralentz. Det drejede sig blot om en patentlicensaftale i form af et længerevarende bilateralt kontraktforhold, der var kombineret med en betalingsforpligtelse fra Sotralentz' side, og ikke om et samarbejde som led i et omfattende aftalenet vedrørende markedsindtrængning.
- 72 Kommissionen har anført, at det forhold, at BStG gav Sotralentz oplysning om selskabets samlede leverancer til Tyskland, er et indicium for, at der fandtes en kvoteaftale. Da informationsudvekslingen skete på månedsbasis, og når henses til andre oplysninger i sagen, har Kommissionen med rette kunnet fastslå, at den i beslutningen anfægtede informationsudveksling ikke skete i henhold til forpligtelserne i licensaftalen.
- 73 I besvarelse af de spørgsmål, som Retten har stillet under den skriftlige forhandling og i retsmødet, har parterne oplyst, hvilke patenter der var omfattet af licensaftalen mellem sagsøgeren og Sotralentz, og hvornår de udløb.

Rettens bemærkninger

- 74 Det må undersøges, om de af Kommissionen påpegede forhold — den månedlige informationsudveksling og det forhold, at BStG gav Sotralentz oplysning om de totale mængder, som blev leveret i Tyskland — udgør en sammenhængende række af alvorlige og præcise indicier for, at der fandtes et kvoteaftale.
- 75 Der bemærkes i denne forbindelse, at sagsøgeren har imødegået disse indicier ved at henvise til, at den fastslåede informationsudveksling var begrundet med, at selskabet havde indgået en patentlicensaftale med Sotralentz. Retten må derfor undersøge, om de af Kommissionen fremførte indicier vil kunne forklares på anden måde end med, at der fandtes en kvoteaftale, og navnlig med, at der fandtes en patentlicensaftale mellem BStG og Sotralentz (jf. Domstolens dom af 31.3.1993, forenede sager C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 og C-125/85 — C-129/85, Ahlström m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 1307, præmis 70, 71 og 72).
- 76 Indledningsvis bemærkes, at Kommissionen ikke har udtalt sig om, hvorvidt patentlicensaftalen mellem BStG og Sotralentz var i strid med traktatens artikel 85, stk. 1. Dette spørgsmål er derfor uden betydning for Rettens vurdering.
- 77 Med hensyn til antallet af patenter, som er omfattet af licensaftalen af 28. juni 1979, og disses varighed må det på grundlag af parternes svar på de spørgsmål, som Retten har stillet under den skriftlige og mundtlige forhandling, fastslås, at BStG var

indehaver af patenter på det franske, nederlandske og tyske område. Med hensyn til det franske område var BStG indehaver af patent nr. 1 578 746 (»procédé pour l'obtention d'une barre d'armature de béton« — metode til fremstilling af betonarmeringsstang) og patent nr. 6 920 045 (»treillis d'armature soudé par points« — punktsvejset betonstålvæv). På det nederlandske område var BStG indehaver af patent nr. 135 455 (»werkwijze voor het vervaardigen van een stalen wapeningsstaaf voor beton« — metode til fremstilling af betonarmeringsstang), og på det tyske område var BStG indehaver af patent nr. 1 609 605 (»Verfahren und Vorrichtung zum Herstellen eines Betonbewehrungsstabes« — metode til fremstilling af betonarmeringsstang), der var gyldigt indtil den 3. januar 1985, og patent nr. 1 759 969 (»Punktgeschweißte Bewehrungsmatte« — punktsvejset betonstålvæv), der var gyldigt indtil den 25. juni 1986.

- 78 Ifølge § 5 i licensaftalen af 28. juni 1979 mellem BStG og Sotralentz kunne BStG for hvert kalenderår begrænse antallet af de af aftalen omfattede produkter, som Sotralentz måtte sælge. Det var dog sikret Sotralentz, at den maksimale årlige mængde ikke kunne fastsættes lavere end til 1% af det samlede salg af armeringsnet og afstandsholdere i Tyskland og 2,5% af det samlede salg af armeringsnet og afstandsholdere i Nederlandene. Ifølge aftalen var der for 1979 fastsat et loft på 12 500 tons for Tyskland og 4 000 tons for Nederlandene for så vidt angik salget af de af patenterne omfattede produkter.
- 79 Det fremgår af licensaftalen, at der hvert kvartal skulle betales en licensafgift på 1,50 DM pr. ton for de af Sotralentz solgte mængder af aftaleprodukterne (§ 6, stk. 1 og 5). Det kom frem under retsmødet, at denne licensafgift ikke blev betalt, men i stedet blev der taget hensyn hertil, når Sotralentz købte værktøj hos BStG's »maskin«-afdeling. Der var i aftalen fastsat en konventionalbod, der skulle betales, såfremt den fastsatte årlige mængde blev overskredet med 200 tons (§ 8). Endvidere fremgår det af aftalen, at Sotralentz skulle føre et forskriftsmæssigt bogholderi over salget af aftaleprodukter, som BStG til enhver tid kunne kontrollere (§ 6, stk. 6 og 7). Endelig fremgår det, at aftalen trådte i kraft den 1. marts 1979 for ubegrænset

tid, men at den senest skulle ophøre ved udløbet af den sidste af de af aftalen omfattede rettigheder (§ 9).

80 Retten finder på grundlag af denne gennemgang, at Kommissionens konstatering af, at informationsudvekslingen var resultatet af en kvoteaftale, ikke er den eneste mulige forklaring. Informationsudvekslingen var således i overensstemmelse med bestemmelserne i den patentlicensaftale, som på det for sagen relevante tidspunkt fandtes mellem BStG og Sotralentz, og denne aftale udgør således en plausibel begrundelse herfor. Nærmere betegnet kunne det forhold, at der var pålagt Sotralentz et årligt maksimum for leverancer til Tyskland, som på den anden side ikke måtte være under 1% af det samlede salg i Tyskland, BStG's ret til indseende med Sotralentz leverancer med henblik på at sikre overholdelsen af begrænsningen, og betalingen af de kvartalsvise licensafgifter gøre det nødvendigt af hensyn til en hensigtsmæssig planlægning af produktionen, at der på månedsbasis blev udvekslet oplysninger, fra BStG om det samlede salg i Tyskland og fra Sotralentz om omfanget af selskabets egne leverancer. Med hensyn til varigheden af informationsudvekslingen bemærkes, at da kontrakten skulle løbe indtil udløbet af den sidste af de af aftalen omfattede rettigheder, var den i kraft indtil den 25. juni 1986, således at den også dækkede den i beslutningen anfægtede informationsudveksling, som fandt sted i oktober og november 1985.

81 Da den i beslutningen anfægtede informationsudveksling således kan forklares med patentlicensaftalen mellem BStG og Sotralentz, må det fastslås, at Kommissionen ikke har ført tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren deltog i en aftale om regulering af Sotralentz' eksport til Tyskland.

82 Der må herefter gives sagsøgeren medhold i anbringendet, således at beslutningen annulleres, for så vidt det heri forudsættes, at sagsøgeren deltog i en aftale om fastsættelse af kvoter for Sotralentz' eksport til Tyskland.

4. Kvote- og prisaftalerne med producenterne i Benelux

Den anfægtede retsakt

- 83 Det anføres i beslutningen (147. og 182. betragtning), at sagsøgeren deltog i aftaler vedrørende det tyske marked med det formål dels at regulere Benelux-producenternes eksport til Tyskland, dels at sikre overholdelsen af de priser, der gjaldt på det tyske marked. Ifølge beslutningen deltog sagsøgeren, Tréfilarmet (Roermond), Boël/Trébos, TFE/FBC — FBC markedsførte TFE's produkter — og Thibodraad i disse aftaler (150., 153., 154., 179. og 181. betragtning til beslutningen).

Parternes argumenter

- 84 Sagsøgeren har bestridt, at der fandtes kvote- og prisftaler vedrørende det tyske marked. Endvidere har sagsøgeren bestridt rigtigheden af de konklusioner, Kommissionen har draget på grundlag af de i beslutningen nævnte dokumenter. Beslutningen indeholder intet bevis til støtte for de påståede globale aftaler om markedsindtrængning og indeholder ikke oplysninger om de tyske virksomheder, som påstås at have deltaget i aftalerne, ligesom Kommissionen ikke har holdepunkter for indholdet i eller varigheden af de påståede aftaler vedrørende Tyskland.
- 85 Med hensyn til begrænsningen af den belgiske eksport til Tyskland har sagsøgeren anført, at telexet af 15. december 1983 ikke indeholder den mindste antydning af en sådan aftale (deltagere, indhold, varighed osv.). Telexet er affattet af Michael Müller i hans egenskab af formand for kartelmedlemmernes kontrolorgan og for Fachverband Betonstahlmatten og ikke som administrerende direktør i det sagsø-

gende selskab. Det fremgår af den passage i telexet, hvorefter M. Müller »i alles interesse ... [forsøger] at tage [sig] af de små udbrydere«, at M. Müller netop som formand for Fachverband forsøgte at afværge angrebene på kartellet. Når der i telexet henvises til »fornuftige samarbejdsdrøftelser«, skyldes det, at kartelaftalen ikke åbnede mulighed for retligt bindende bestemmelser om eksport.

- 86 For så vidt angår prisaftalerne har sagsøgeren understreget, at det er betegnende, at Kommissionen ikke har kendskab til deltagerne, indholdet, varigheden eller andre enkeltheder vedrørende de påståede aftaler, og at dens beskyldninger beror på blotte formodninger. Ifølge sagsøgeren kan Kommissionen ikke udlede af telexet af 17. april 1985 (bilag 111 til meddelelsen af klagepunkter, 153. betragtning til beslutningen) fra den tyske sammenslutning Deutsche Walzstahlvereinigung — som sagsøgeren ikke har nogen forbindelse til — til Cockerill Sambre vedrørende »belgiske leverancer af armeringsnet til Tyskland«, at »der på dette tidspunkt eksisterede en prisaf tale for armeringsnet på det tyske marked«. Det fremgår alene af telexet, at der var blevet orienteret om det tyske strukturkrisekartel i Den Internationale Valstråd-Kommission, og at kartellets positive virkninger på prisområdet var blevet fremhævet ved denne lejlighed. Walzstahlvereinigung fandt, at disse positive virkninger blev bragt i fare ved TFE's eksport til lave priser, og ønskede at gøre TFE opmærksom på de positive resultater, der var opnået i Tyskland, og at anmode selskabet om ikke at bringe disse i fare. Prisaftaler nævnes ikke med ét ord i telexet. Heller ikke telexet af 11. januar 1984 fra Peters, Tréfilunion (bilag 66 til meddelelsen af klagepunkter), udgør bevis for en påstået aftale, idet deltagerne i det møde, der henvises til, alene udvekslede bebrejdelser.

- 87 Med henblik på at føre bevis for det anførte har sagsøgeren i replikken tilbudt at føre den tidligere formand for »Breda-runden«, Broekman, som vidne og at lade Michael Müller afgive partsforklaring.

- 88 Kommissionen har anført, at de dokumenter, der er nævnt i beslutningen, er tilstrækkelige til at godtgøre, at sagsøgeren deltog i de omhandlede aftaler.
- 89 Med hensyn til, i hvilken egenskab Michael Müller deltog, har Kommissionen anført, at det ikke blev afkræftet ved høringen den 24. november 1987, at M. Müller havde flere funktioner — bl.a. direktør i BStG, formand for Fachverband Betonstahlmatten og for kartellets kontrolorgan. Michael Müller oplyste imidlertid ved denne lejlighed, at Fachverband intet havde med sagen at gøre. Endvidere har Kommissionen understreget, at Michael Müller altid benyttede sagsøgerens infrastruktur og handlede i selskabets navn, bl.a. da han sendte telexet af 15. december 1983, selv om der var andre muligheder, og at de i telexet nævnte personer er medarbejdere hos sagsøgeren.

Retten's bemærkninger

- 90 Retten finder, at det fremgår af Michael Müller's telex af 15. december 1983 til Thibodraad (bilag 65 (b) til meddelelsen af klagepunkter, 92. betragtning til beslutningen) som opfølgning af et møde i Breda den 5. december 1983, som sagsøgeren deltog i, at selskabet deltog i aftalerne vedrørende det tyske marked. Det anføres i telexet: »Jeg vil dog klart understrege, at den største stigning i den grænseoverskridende handel er stigningen i handelen fra Belgien til Tyskland, som — i betragtning af den nære kontakt med Boël — tydeligvis skyldes den belgiske producent nr. 2 ... Vort beredskab til at holde eksporten til nabolandene på status quo eller ikke at forøge den mere end importen fra disse lande ... [er] uændret.« At sagsøgeren var part i aftalerne, fremgår ligeledes af det telex, Peters den 11. januar 1984 fremsendte til Marie (bilag 66 til meddelelsen af klagepunkter, 95. og 153. betragtning til beslutningen). Der henvises heri til et møde i Breda den 5. januar 1984,

hvori sagsøgeren, Boël/Trébos, FBC, Tréfilarbeid, Tréfilunion og andre nederlandske producenter deltog. Det anføres i telexet: »De sædvanlige deltagere kræver af repræsentanterne for BStG, at de ikke skaber uro på markederne i Benelux-landene gennem eksport af betydelige mængder til meget lave priser. Tyskerne henviser heroverfor til, at belgierne (Boël og senest Frère-Bourgeois) eksporterer sammenlignelige mængder til Tyskland. Belgierne anfører, at de overholder priserne på det tyske marked, og at man bør tale om markedsandele og ikke mængder udtrykt i tons. Intet konkret blev besluttet.« Disse to beviser underbygges af et internt notat af 24. april 1985 (bilag 112 til meddelelsen af klagepunkter, 153. betragtning til beslutningen), udarbejdet af Debell, FBC, vedrørende et møde samme dag i Bunnik. Det anføres heri, at »Ruthotto (BStG's repræsentant) på mødet bekræftede, at begge belgiske producenter nøje overholdt de med BStG indgæede prisaftaler«.

- 91 Det er ligeledes med rette, at der i beslutningen til støtte for Kommissionens vurdering henvises til den tyske sammenslutning Walzstahlvereinigung's telex af 17. april 1985 til Cockerill Sambre (bilag 111 til meddelelsen af klagepunkter). Dette telex vedrører »belgiske leverancer af armeringsnet til Tyskland«, og selv om BStG's deltagelse ikke omtales, viser telexet, at aftalen fandtes. Det anføres i telexet, at »alle tyske producenter af armeringsnet udviste disciplin« med hensyn til priser, og det blev bebredt Cockerill Sambre's datterselskab TFE, at selskabet ikke anvendte det generelle prisniveau på det tyske marked (810 DM pr. ton), men tilbød en pris på 770 DM pr. ton. Cockerill Sambre anmodes om at henlede datterselskabet TFE's opmærksomhed på »den positive udvikling i priserne på det tyske marked og tilskynde det til en større disciplin med hensyn til priser«.

- 92 På grundlag af disse forskellige omstændigheder kan Retten ikke tiltræde sagsøgerens argument om, at selskabets direktør Michael Müller kun optrådte som

formand for Fachverband Betonstahlmatten eller for kartellets kontrolorgan og ikke som direktør i det sagsøgende selskab. Der er ikke ført bevis til støtte herfor. Der er således ikke holdepunkter for denne konklusion i telexet af 15. december 1983. M. Müller sendte skrivelsen på sagsøgerens telex og på dets vegne, og det anføres ingen steder, at han er formand for Fachverband Betonstahlmatten eller kartellets kontrolorgan. Endvidere anføres i skrivelsen af 16. december 1983 (bilag 65 (a) til meddelelsen af klagepunkter), hvorved Thibodraad fremsendte Müller's telex til Tréfilarbeid Gentbrugge: »Vedlagt fremsendes en kopi af telexet fra M. Müller, BStG ... Bilag: kopi af BStG's telex.« Hertil kommer, at som Kommissionen understregede under høringen, hævdede M. Müller, at han »i kartellets løbetid aldrig havde optrådt på Fachverband's vegne i noget spørgsmål hverken vedrørende det tyske marked eller andre markeder«.

93 Kommissionen findes således at have ført tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren deltog i pris- og kvoteaftaler på det tyske marked.

94 Herefter, og uden at det findes fornødent at føre det af sagsøgeren foreslåede vidne eller at lade Michael Müller afgive partsforklaring, forkastes sagsøgerens anbringende. Endvidere er sagsøgerens forslag om bevisførelse, der er fremsat i replikken, fremkommet for sent, og da sagsøgeren ikke har påberåbt sig omstændigheder, som har forhindret selskabet i at fremsætte forslaget i stævningen, kan der i henhold til procesreglementets artikel 48, stk. 1, ikke meddeles tilladelse til bevisførelsen (jf. Rettens dom af 11.2.1992, sag T-16/90, Panagiotopoulou mod Parlamentet, Sml. II, s. 89, præmis 57).

5. *Eneforhandlingsaftalerne mellem BStG på den ene side og Bouwstaal Roermond BV og Arbed SA, afdeling Nederland, på den anden side*

Den anfægtede retsakt

- 95 Det anføres i beslutningen (148. betragtning), at BStG's interesse i at begrænse eller regulere udenlandsk import til Tyskland, for så vidt angår importen fra Nederlandene, kom til udtryk i de to salgsaftaler mellem BStG på den ene side og Bouwstaal Roermond BV (senere Tréfilarbeid Bouwstaal Roermond) og Arbed SA, afdeling Nederland, på den anden side af henholdsvis 24. november 1976 (bilag 109 til meddelelsen af klagepunkter) og 22. marts 1982 (bilag 109 A til meddelelsen af klagepunkter). Sidstnævnte var vedlagt et underskrevet notat af samme dato, hvori Arbed SA, afdeling Nederland, forpligtede sig til i aftalens løbetid ikke direkte eller indirekte at levere til Tyskland. Ifølge aftalerne overtog BStG eneforhandlingen i Tyskland af en nærmere fastsat årlig mængde armeringsnet fra fabrikken i Roermond til en pris, som skulle fastsættes efter bestemte kriterier. Bouwstaal Roermond BV og Arbed SA, afdeling Nederland, forpligtede sig til i aftalernes løbetid hverken direkte eller indirekte at levere til Tyskland.
- 96 Endvidere anføres det i beslutningen (189. betragtning), at eneforhandlingsaftalerne ikke opfyldt betingelserne i Kommissionens forordning nr. 67/67/EØF af 22. marts 1967 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af eneforhandlingsaftaler (EFT 1967, s. 9, herefter benævnt »forordning nr. 67/67«), i hvert fald ikke efter indgåelsen af aftalerne om gensidig markedsindtrængning mellem Tyskland og Benelux. Efter dette tidspunkt måtte aftalerne betragtes som del af en samlet aftale om markedsopdeling med deltagelse af mere end to virksomheder, og forordning nr. 67/67 fandt således ikke anvendelse herpå (artikel 1, jf. artikel 8, i forordning nr. 67/67). Endelig anføres det i beslutningen (178. betragtning), at eneforhandlingsaftalerne medførte en sådan begrænsning af konkurrencen mellem to konkurrerende virksomheder, der var etableret i to medlemsstater, at handelen mellem medlemsstater kunne blive påvirket.

Parternes argumenter

- 97 Sagsøgeren har anført, at det er overraskende, at Kommissionen forsøger at forklare »BStG's interesse i at begrænse eller regulere udenlandsk import til Tyskland« med eneforhandlingsaftalerne mellem BStG og Bouwstaal Roermond BV, som var datterselskab af Arbed, som selv var anpartshaver i BStG med en andel på 25,001%. På fabrikken i Roermond, som tilhørte Arbed, var der både maskiner, der tilhørte BStG — og produktionen herfra tilhørte dette selskab — og maskiner, der tilhørte Arbed, og produktionen herfra var omfattet af eneforhandlingsaftaler. Aftaleforholdet mellem BStG og Bouwstaal Roermond BV blev bestemt af de selskabsretlige relationer mellem Arbed som anpartshaver i BStG og BStG. Ifølge sagsøgeren havde samarbejdet med Bouwstaal Roermond BV karakter af et koncernternt forhold og var baseret på selskabsretlige aftaler.
- 98 Endvidere har sagsøgeren anført, at der kun var tale om almindelige leveringsaftaler mellem selskabet og en af dets anpartshavere, hvorefter aftaleparterne alene havde påtaget sig på aftaleområdet — dvs. Tyskland — ikke at levere til andre virksomheder end sagsøgeren. Det drejede sig ikke om at forhindre parallelimport. Ifølge sagsøgeren var aftalerne, som blev indgået i slutningen af 1976 i forbindelse af Arbed's køb af fabrikken i Roermond, omfattet af fritagelsen i henhold til artikel 1, stk. 1, litra a), i forordning nr. 67/67. Endvidere har sagsøgeren anført, at aftalerne, som var indgået flere år forinden, hverken havde tidsmæssig eller indholdsmæssig forbindelse med de globale aftaler vedrørende markedsindtrængning, som de tyske producenter og Benelux-producenterne angiveligt skulle have deltaget i. Det forekommer derfor sagsøgeren uforståeligt, at Kommissionen fandt, at eneforhandlingsaftalerne ikke var omfattet af forordning nr. 67/67, idet de var et led i en samlet aftale om markedsopdeling.

99 Kommissionen har anført, at de to aftaler har en fælles bestemmelse, hvorefter Bouwstaal Roermond BV og Arbed SA, afdeling Nederland, påtog sig i aftalens løbetid hverken direkte eller indirekte at levere til Tyskland. I begyndelsen fandtes bestemmelsen i selve aftalen af 24. november 1976. Ved indgåelsen af aftalen af 22. marts 1982 blev den optaget i et særskilt notat, der var dateret samme dag og underskrevet af de samme parter som selve eneforhandlingsaftalen. I dette notat omtales der udtrykkeligt et »afkald på at foretage leverancer« fra Arbed SA's side. Ifølge Kommissionen er et sådant fuldstændigt afkald på at foretage leverancer ikke omfattet af fritagelsen i henhold til forordning nr. 67/67. Da forordningen bygger på det princip, at parallelimporten ikke må blive bragt i fare, er det alene leverandørens forpligtelse til udelukkende at levere aftaleprodukterne til eneforhandlere med henblik på videresalg i en bestemt del af fællesmarkedet, der er fritaget. En aftalemæssig bestemmelse, hvorefter leverandører afstår at foretage leverancer på aftaleområde med det formål at opnå en territorial beskyttelse, er ikke omfattet af fritagelsen. Desuden var der ikke tale om bilaterale aftaler, efter at de omhandlede aftaler var blevet en del af andre, mere omfattende aftaler med konkurrenter (189. betragtning til beslutningen). Endvidere har Kommissionen bemærket, at det i en skrivelse af 26. september 1979 fra sagsøgeren til Arbed SA, afdeling Nederland (bilag 110 til meddelelsen af klagepunkter, 148. betragtning til beslutningen), hvori Michael Müller og Ruthotto beklagede sig over leverancer af standardnet, som i strid med de indgåede aftaler havde fundet sted til Tyskland, anføres: »Naturligvis skal den indgåede aftale bidrage til ro på det tyske marked, således at man uden ulempe for Dem undgår, at De underbyder unødigt.«

100 Endelig har Kommissionen i beslutningen (178. betragtning) anført, at den ikke har kunnet acceptere BStG's og Tréfilarbejds opfattelse af, at der var tale om et rent koncerninternt anliggende, idet Arbed ejede 25,001% af indskudskapitalen i BStG. En andel på blot 25,001% kan i betragtning af andre selskabsdeltageres større andel (Thyssen 34% og Klöckner 33,5%) ikke medføre, at der foreligger et moderdatterselskabsforhold, som indebærer, at enhver konkurrencebegrænsende aftale mellem disse to virksomheder falder uden for traktatens artikel 85, stk. 1.

Retten's bemærkninger

- 101 Det bemærkes, at sagsøgeren anfægter, at Kommissionen dels har afslået at anvende forordning nr. 67/67 på de pågældende aftaler, dels har afslået at anse dem for aftaler indgået internt i en koncern, de berørte virksomheder tilhørte.
- 102 Retten finder ikke, at de omhandlede eneforhandlingsaftaler opfylder betingelserne i forordning nr. 67/67. Det anføres således i artikel 9 i aftalen af 24. november 1976 mellem BStG og Bouwstaal Roermond, at »Bouwstaal Roermond i nærværende aftales løbetid hverken direkte eller indirekte leverer til Forbundsrepublikken Tyskland«. For så vidt angår aftalen af 22. marts 1982 (bilag 109 A til meddelelsen af klagepunkter) mellem BStG og Arbed SA, afdeling Nederland, bemærkes, at der i et bilag til denne aftale findes en bestemmelse (bilag 109 B til meddelelsen af klagepunkter), hvorefter »parterne er enige om, at Arbed SA i aftalens løbetid hverken direkte eller indirekte leverer til Forbundsrepublikken Tyskland. Som vederlag herfor modtager Arbed ...«.
- 103 Retten finder, at ordene »direkte eller indirekte« i dette tilfælde har en videre betydning end blot en forpligtelse for leverandøren til udelukkende til BStG at levere varer med henblik på videresalg. Denne vurdering støttes på to forhold. For det første havde Tréfilarbeid Roermond udtrykkeligt givet afkald på retten til enhver form for leverance — og havde til gengæld herfor modtaget et vederlag, således som det fremgår af det særskilte dokument, der er vedlagt aftalen af 22. marts 1982 — også til leverancer, der ikke skete med henblik på videresalg. For det andet kunne forhandleren forstå ordet »indirekte« således, at leverandøren påtog sig at træffe foranstaltninger med henblik på at undgå leverancer til Tyskland fra andre lande, dvs. at kontrollere de øvrige eneforhandlere for at forhindre dem i at eksportere til Tyskland.

- 104 Det bemærkes, at formålet med forordning nr. 67/67, således som det fremgår af betragtningerne og artikel 3, litra b), nr. 2, er, at den med forordningen indrømmede fritagelse er betinget af, at forbrugerne i kraft af muligheden for parallelimport sikres en rimelig andel af de ved eneforhandlingen opnåede fordele. Dette er i overensstemmelse med fast retspraksis, hvorefter en eneforhandlingsaftale, som ikke indeholder et eksportforbud, ikke er omfattet af gruppefritagelsen i henhold til forordning nr. 67/67, når de pågældende virksomheder deltager i en samordnet praksis med henblik på at begrænse parallelimport til en ikke-autoriseret forhandler (jf. Domstolens dom af 21.2.1984, sag 86/82, Hasselblad mod Kommissionen, Sml. s. 883, præmis 35, og Rettens dom af 7.7.1994, sag T-43/92, Dunlop Slazenger mod Kommissionen, Sml. II, s. 441, præmis 88).
- 105 Dette gælder så meget desto mere i denne sag, hvis de ovennævnte aftalebestemmelser fortolkes i lyset af sagsøgerens klage i skrivelse af 26. september 1979 (bilag 110 til meddelelsen af klagepunkter, 148. betragtning til beslutningen), hvori selskabet over for Arbed SA beklagede sig over indirekte leverancer til Tyskland »gennem selskabet Eurotrade, Alkmaar«. Det må på grundlag heraf anses for bevist, at der fandtes en absolut territorial beskyttelse i strid med ånden bag og ordlyden af forordning nr. 67/67.
- 106 Det følger heraf, at de omhandlede aftaler ikke opfyldte betingelserne i forordning nr. 67/67.
- 107 For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt aftalerne må anses for koncerninterne aftaler, finder Retten, at Arbed-koncernens andel på 25,001% i BStG ikke er tilstrækkelig til, at de aftaler, der var indgået mellem de to selskaber, faldt uden for traktatens artikel 85, stk. 1. Det bemærkes i denne forbindelse, at traktatens artikel 85 ikke finder anvendelse på aftaler eller samordnet praksis mellem virksomheder, der i egenskab af moder- og datterselskab tilhører samme koncern og udgør en økonomisk enhed, inden for hvilken datterselskabet ikke har nogen reel selvstændighed ved fastlæggelsen af sin markedspolitiske linje (Domstolens dom af 14.7.1972, sag 48/69, ICI mod Kommissionen, Sml. 1972, s. 151, org. ref.: Rec.

s. 619, præmis 134, og af 11.4.1989, sag 66/86, Ahmed Saeed Flugreisen og Silver Line Reisebüro, Sml. s. 803, præmis 35). I dette tilfælde svarede Arbed's kontrol over BStG til selskabets andel i indskudskapitalen, dvs. til 25,001%, hvilket er langt fra flertallet. En sådan deltagelse er ikke tilstrækkelig til, at det kan fastslås, at Arbed og BStG tilhørte samme koncern, inden for hvilken de udgjorde en økonomisk enhed, således at en konkurrencebegrænsende aftale mellem disse to virksomheder ikke skulle være omfattet af traktatens artikel 85, stk. 1.

- 108 Under alle omstændigheder har BStG selv i retsmødet anført, at selskabet var en selvstændig og uafhængig virksomhed, og at selskabet ikke kan anses for at indgå i en koncern, idet selskabets fire anpartshavere kun havde minoritetsposter.
- 109 Det må herefter fastslås, at Kommissionen med rette fandt, at eneforhandlingsaftalerne var i strid med traktatens artikel 85, stk. 1, og det af sagsøgeren anførte kan herefter ikke tiltrædes.

6. *Aftalen mellem BStG og Tréfilarbejdet (St. Ingbert)*

Den anfægtede retsakt

- 110 Ifølge beslutningen (152. og 180. betragtning) deltog sagsøgeren sammen med Tréfilarbejdet i en aftale med det formål at bringe reeksporten af armeringsnet fra fabrikken i St. Ingbert til Tyskland via Luxembourg til ophør. Denne aftale udgjorde en konkurrencebegrænsning, som kunne påvirke handelen mellem medlemsstater.

Parternes argumenter

- 111 Sagsøgeren har henvist til, at selskabet indtil 1972 var et salgsselskab, der markedsførte anpartshavernes produkter, herunder Arbed's. I 1972 begyndte BStG efter henstilling fra Bundeskartellamt selv at producere og erhvervede nogle af de maskiner, der befandt sig i anpartshavernes fabrikker, herunder Arbed's fabrik i St. Ingbert, hvor de blev stående. Fra dette tidspunkt producerede anpartshaverne, herunder Arbed, på grundlag af produktionskontrakter for BStG's regning på dette selskabs maskiner. Hele den del af produktionen i St. Ingbert, som blev fremstillet på BStG's maskiner, tilhørte således dette selskab. Samtidig havde fabrikken i St. Ingbert egne maskiner, og de armeringsnet, som blev fremstillet herpå, var bestemt til eksport, navnlig til Frankrig.
- 112 Sagsøgeren har anført, at Tréfilarbeid i henhold til produktionskontrakterne havde ret til at udtage begrænsede mængder standardnet med henblik på at forsyne det luxembourgske marked, hvor de tyske normer finder anvendelse. Disse net blev fremstillet på BStG's maskiner, som var de eneste i St. Ingbert, der fremstillede net svarende til de tyske normer. Tréfilarbeid's ledelse, som havde set muligheden for at tjene penge på det tyske marked, hvor priserne på grund af krisekartellet var forholdsvis høje, udtog fra BStG's lagre armeringsnet, som om de var beregnet til det luxembourgske marked. Gennem en luxembourgsk handelsvirksomhed blev disse net solgt fra Luxembourg til Tyskland. I det omfang, Tréfilarbeid fremstillede armeringsnet til det tyske marked på maskiner, som ikke tilhørte dette selskab, og uden at oplyse det, var der ikke blot tale om overtrædelse af kartelaftalen, men ligeledes af aftalen med BStG, idet der var tale om BStG's produkter.
- 113 Endvidere har sagsøgeren anført, at kartelaftalen indeholdt bestemmelser om leveringskvoter for de tyske fabrikker. Såfremt de ikke blev nøje overholdt, kunne man

ikke nå den ønskede kapacitetsnedsættelse, og sagsøgeren kunne ikke omgå disse leveringskvoter ved at foregive, at selskabet eksporterede varer (officiel eksport med efterfølgende reimport til Tyskland). Michael Müller måtte som formand for Fachverband Betonstahlmatten over for medlemsvirksomhederne og som direktør i BStG over for selskabets fabrikker sikre, at forpligtelserne ifølge kartelaftalen blev overholdt. Det er grunden til, at Michael Müller i svaret på meddelelsen af klagepunkter beskrev indstillingen af reeksport og pålæggelsen af bøder som foranstaltninger, der skulle udelukke foregivet eksport. Sagsøgeren har anført, at denne eksport, der kun fandt sted på papiret, i virkeligheden var leverancer, som var bestemt til det indenlandske marked, og disse produkter opnåede ikke den pris på 80 DM pr. ton, som var fastsat i kartelaftalen. Til støtte herfor har sagsøgeren i replikken foreslået at lade Michael Müller afgive partsforklaring.

- 114 Kommissionen har anført, at aftalen mellem sagsøgeren og Tréfilarbeid, hvis formål var at undgå reimport af armeringsnet til Tyskland, blev godkendt ved Michael Müller's skrivelse af 27. april 1984 (bilag 110 (a) til meddelelsen af klagepunkter) til Rimbeaux, Tréfilarbeid St. Ingbert, og Schürr, Tréfilarbeid. Michael Müller klagede i denne skrivelse over reeksport af armeringsnet fra fabrikken i St. Ingbert som var påført BStG's valsningmærker — via Luxembourg til Tyskland »til priser, som ligger under kartellets minimumspriser«. Michael Müller betegnede reeksporten som overtrædelser af »de i denne henseende trufne klare og entydige aftaler foranlediget af lignende hændelser sidste år«. Michael Müller anførte, at en sådan adfærd udvist af en fabrik tilhørende BStG ikke er acceptabel, og truede med at træffe passende forholdsregler for at forhindre sådanne forstyrrelser, herunder at anvende bøder.

Rettens bemærkninger

- 115 Det bemærkes, at sagsøgeren har erkendt, at selskabet indgik en aftale med Tréfilarbeid, hvorefter dette selskab havde ret til at udtage visse mængder armeringsnet, som var fremstillet i St. Ingbert på BStG's maskiner, på betingelse af, at de blev

solgt i Luxembourg. Formålet hermed var at undgå reeksport af armeringsnet til Tyskland. Dette fremgår klart af ordlyden af Michael Müller's skrivelse af 27. april 1984 til Tréfilarbeid, hvori han klager over reeksport til Tyskland »til priser, der ligger under kartellets minimumspriser« i strid med »de i den henseende trufne klare og entydige aftaler« (bilag 110 (a) til meddelelsen af klagepunkter).

- 116 Der henvises til, at Domstolen har fastslået, at eksportbestemmelser i købekontrakter, hvorefter videreforsandleren skal eksportere den pågældende vare til et bestemt land, er i strid med traktatens artikel 85, når formålet hermed i det væsentlige er at forhindre, at varen reeksporteres til produktionslandet, således at der kan opretholdes et system af dobbeltpriser i fællesmarkedet, hvorved konkurrencen inden for dette begrænses (Domstolens dom af 28.3.1984, forenede sager 29/83 og 30/83, Compagnie Royale asturienne des mines og Rheinzink mod Kommissionen, Sml. s. 1679, præmis 24 og 28).
- 117 Det må i denne forbindelse fastslås, at de aftaler, der er indgået mellem sagsøgeren og Tréfilarbeid, havde til formål eller til følge at begrænse konkurrencen og påvirke handelen mellem medlemsstater, idet de sikrede, at prisforskellene på fællesmarkedet kunne opretholdes. Aftalerne er således i strid med traktatens artikel 85, stk. 1.
- 118 Retten kan ikke tiltræde sagsøgerens argument om, at de armeringsnet, der ikke måtte reimporteres til Tyskland, var produkter, som var undergivet selskabets råderet, da de var fremstillet på maskiner tilhørende selskabet. Når Tréfilarbeid har udtaget de pågældende produkter, er ejendomsretten til de maskiner, der er anvendt ved fremstillingen heraf, uden betydning og kan ikke give ejeren ret til at bestemme, hvor produkterne kan sælges.

- 119 Kommissionen findes herefter at have ført tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren deltog i en aftale med Tréfilarbejdet med det formål at forbyde reeksport af armeringsnet fra fabrikken i St. Ingbert til Tyskland, og at denne aftale var i strid med traktatens artikel 85, stk. 1.
- 120 Herefter, og uden at det findes fornødent at træffe bestemmelse om sagsøgerens personlige fremmøde, forkastes sagsøgerens anbringende. Hertil kommer, at da sagsøgeren ikke har påberåbt sig omstændigheder, som har forhindret selskabet i fremsætte forslaget om bevisførelse i stævningen, kan der i henhold til procesreglementets artikel 48, stk. 1, ikke meddeles tilladelse til bevisførelsen, da forslaget er fremsat for sent (jf. den nævnte dom i sagen Panagiotopoulou mod Parlamentet, præmis 57).
- 121 Retten finder imidlertid, at selv om forbuddet mod reeksport til Tyskland var i strid med traktatens artikel 85, stk. 1, kunne det forklares med aftalen om strukturkrisekartellet. Det var således i strid med kartellet blot at transportere armeringsnet fremstillet af BStG og med dette selskabs valsningsmærker i transit gennem Luxembourg til Tyskland, idet disse varer herved blev unddraget kontrollen med de leveringskvoter, der var tildelt sagsøgeren. Sagsøgeren stod således over for følgende alternativ: Enten skulle selskabet overholde bestemmelserne i kartelaftalen, hvorefter det skulle kontrollere og angive, hvor mange varer der blev afsat på det tyske marked, eller overholde traktatens konkurrenceregler, hvorefter selskabet ikke kunne pålægge Tréfilarbejdet et eksportforbud. Tréfilarbejdet har erkendt, at selskabet disponerede over de omhandlede produkter uden BStG's kendskab eller samtykke. Dette var i strid med både aftalen mellem sagsøgeren og Tréfilarbejdet, hvorefter Tréfilarbejdet kun kunne råde over en del af BStG's produktion, og kartelaftalen, idet de produkter, som blev reeksporteret til Tyskland, lå ud over BStG's leveringskvoter.
- 122 På grundlag heraf og henset til, at parterne på dette tidspunkt kunne gå ud fra, at krisekartellet var lovligt, idet Kommissionen ikke havde udtalt sig herimod, finder

Retten, at de særlige omstændigheder i denne sag må anses for en formildende omstændighed for sagsøgeren, og at den bøde, der på grund af denne overtrædelse er pålagt selskabet, må nedsættes.

C — *Benelux-markedet: kvote- og prisaftalerne*

Den anfægtede retsakt

¹²³ Ifølge beslutningen [78. betragtning, litra b), 163. og 168. betragtning] har sagsøgeren deltaget i aftaler mellem de tyske producenter, som eksporterer til Benelux, og de øvrige deltagere på Benelux-markedet, om overholdelse af de for Benelux-markedet fastsatte priser. Ifølge beslutningen blev aftalerne indgået ved de møder, som blev afholdt i Breda og Bunnik fra august 1982 til november 1985, og hvori i hvert fald Thibodraad, Tréfilarbeid, Boël/Trébos, FBC, Van Merksteijn, ZND, Tréfilunion og blandt de tyske producenter i hvert fald BStG deltog (168. betragtning). Beslutningen bygger på dette punkt på en række telexer, som Tréfilunion's agent i Benelux-landene sendte til selskabet. Disse telexer indeholder præcise oplysninger om hvert møde (dato, sted, deltagere, fraværende, emne (drøftelse af markedsforholdene, forslag og beslutninger vedrørende priser), fastsættelse af tid og sted for næste møde).

¹²⁴ Det anføres endvidere i beslutningen [78. betragtning, litra b), og 171. betragtning], at sagsøgeren deltog i aftaler mellem de tyske producenter og Benelux-producenterne (»Breda-runden«) om anvendelse af kvantitative begrænsninger i den tyske eksport til Belgien og Nederlandene samt meddelelse af eksporttal fra visse tyske producenter til den belgisk-nederlandiske gruppe.

Parternes argumenter

- 125 Sagsøgeren har bestridt at have deltaget i prisaftaler. Selskabet har erkendt, at nogle af selskabets medarbejdere deltog i fem af de 23 møder vedrørende Benelux-markedet, hvorunder der blev udvekslet oplysninger om priser, og at der ved disse lejligheder kan være indgået aftaler om priserne på visse typer armeringsnet. Sagsøgeren har imidlertid anført, at selskabets medarbejdere deltog i møderne som indbudte tilhørere og repræsentanter for kartellet og Fachverband Betonstahlmatten og ikke som repræsentanter for selskabet. Formålet med møderne, som havde karakter af enkeltstående tilfælde, var at drøfte klager over det tyske strukturkri-sekartel. Sagsøgeren havde ikke nogen interesse i at deltage i aftaler, idet selskabet kun eksporterer katalognet af »Listenmatten«-typen, og selskabet eksporterede kun en yderst begrænset del heraf — mindre end 2% af de varer, selskabet frem-stillede — til det oprindelige Fællesskabs seks medlemsstater. Ifølge Peters' notater vedrørte aftalerne kun priserne på standardnet og katalognet af »Lettermatten«-typen, til dels standardiserede.
- 126 Med hensyn til anvendelsen af kvantitative begrænsninger i den tyske eksport til Belgien og Nederlandene og navnlig til telexet af 15. december 1983, som Michael Müller sendte til Thibodraad efter mødet den 5. december 1983, og som er Kom-missionens væsentligste bevis på dette punkt, har sagsøgeren gjort gældende, at Michael Müller skrev dette telex som formand for Fachverband Betonstahlmatten og for kartellets kontrolorgan og ikke som administrerende direktør i det sagsø-gende selskab. Telexet var et led i en politik, som gik ud på at få de udenlandske producenter til at acceptere kartellet og overbevise dem om, at det ikke havde nega-tive virkninger over for dem. Telexet er ikke bevis for, at der fandtes aftaler, idet formålet hermed var at fjerne Benelux-producenternes betænkeligheder. Michael Müller lovede således at tage sig af mulige »udbrydere«, hvilket han var forpligtet til i henhold til kartelaftalen.
- 127 Med henblik på at føre bevis for det anførte har sagsøgeren i replikken tilbudt at føre Broekman som vidne og at lade selskabets tidligere direktør, Michael Müller, afgive partsforklaring.

- 128 Kommissionen har anført, at møderne i Breda og Bunnik havde det til fælles, at man ønskede at gennemføre et kontinuerligt, nærmest institutionaliseret samarbejde med henblik på at fastsætte priser på standardnet og katalognet i Nederlandene og Belgien. Sagsøgeren deltog i hvert fald i seks møder, og det er derfor ukorrekt, når selskabet anfører, at det drejede sig om enkeltstående tilfælde.
- 129 Med hensyn til, at sagsøgeren ikke skulle have haft interesse i at deltage i de omhandlede aftaler har Kommissionen for det første anført, at når der er tale om et konkurrencebegrænsende mål, således som det navnlig var tilfældet med prisaftalerne vedrørende Benelux, spiller motiverne ingen rolle. Begrebet »formål« i traktatens artikel 85, stk. 1, har en objektiv karakter. Det er i sig selv en konkurrencebegrænsning at aftale minimumspriser. Endvidere finder Kommissionen ikke, at sagsøgeren var så uinteresseret, som selskabet giver indtryk af. Selskabet eksporterede katalognet, og aftalerne vedrørende priserne i Benelux drejede sig bl.a. om katalognet. På grund af forholdet mellem priserne på de forskellige typer armeringsnet kan priserne på standardnet heller ikke have været uden betydning for sagsøgeren.
- 130 Med hensyn til, i hvilken egenskab Michael Müller deltog, kan Kommissionen af de samme grunde, der er nævnt i præmis 89, ikke tiltræde sagsøgerens anbringender.

Rettens bemærkninger

- 131 Det bemærkes, at sagsøgeren har erkendt at have deltaget i møderne, men bestrider at have tilsluttet sig prisaftaler. Det må imidlertid fastslås, at sagsøgeren ikke bestrider, at formålet med de møder, selskabet deltog i, var at fastsætte priser. Det må

således undersøges, om Kommissionen med rette af sagsøgerens deltagelse i møderne har udledt, at selskabet deltog i aftalerne.

- 132 Det må fastslås, at sagsøgeren deltog i seks møder i Breda og Bunnik: den 5. december 1983 i Breda (bilag 64 til meddelelsen af klagepunkter, 90. betragtning til beslutningen), den 5. januar 1984 i Breda (bilag 66 til meddelelsen af klagepunkter, 95. betragtning til beslutningen), den 28. februar 1984 i Bunnik (bilag 67 til meddelelsen af klagepunkter, 96. betragtning til beslutningen), den 29. marts 1984 i Breda (bilag 70 til meddelelsen af klagepunkter, 99. betragtning til beslutningen), den 24. april 1985 (bilag 112 til meddelelsen af klagepunkter, 108. og 153. betragtning til beslutningen) og den 24. oktober 1985 i Breda (bilag 80 til meddelelsen af klagepunkter, 111. betragtning til beslutningen). Når henses til mødernes klart konkurrencebegrænsende formål, som fremgår af Peters' telexer til Tréfilunion, finder Retten, at sagsøgeren under alle omstændigheder ved at deltage i møderne uden klart at tage afstand fra deres indhold gav de øvrige deltagere det indtryk, at selskabet tilsluttede sig og rettede sig efter resultatet af møderne (Rettens dom af 17.12.1991, sag T-7/89, Hercules Chemicals mod Kommissionen, Sml. II, s. 1711, præmis 232, og af 10.3.1992, sag T-12/89, Solvay mod Kommissionen, Sml. II, s. 907, præmis 98, 99 og 100). Det er i denne forbindelse uden betydning, at de øvrige producenter ved møderne udtrykte kritik af de tyske producenter. Det fremgår af Peters' telexer (bl.a. bilag 64 og 67 til meddelelsen af klagepunkter), at sagsøgeren blev betragtet som den virksomhed, som skulle få og faktisk fik visse tyske producenter til at respektere priserne på Benelux-markedet.

- 133 Med hensyn til kvoteaftalerne finder Retten, at der er ført bevis herfor ved BStG's direktør, Michael Müllers telex af 15. december 1983 til Thibodraad (bilag 65 (b) til meddelelsen af klagepunkter) og Peters' telex af 11. januar 1984 (bilag 66 til meddelelsen af klagepunkter). I telexet af 15. december 1983 anføres: »Som De ved, forsøger jeg i alles interesse også at tage mig af de små udbrydere ... Jeg vil hermed ikke bestride, at især én tysk producent af net har øget sine leverancer til nabolandene ... Den tyske kartelaftale tillader i øvrigt heller ikke nogen retligt bindende bestemmelser i forbindelse med eksport. Der kan altså kun blive tale om fornuftige samarbejdsdrøftelser mellem vore grupper, og disse drøftelser skulle ikke være ble

vet vanskeligere på grund af kartelaftalen i Tyskland, men derimod lettere ... Jeg forstår, at det næste møde Nederlandene/Belgien skal finde sted den 5. januar 1984 i Breda. Hvis det ønskes, er jeg rede til at deltage i dette møde, og jeg regner med at råde over temmelig nøjagtige eksporttal for de pågældende tyske producenter. Vort beredskab til at holde eksporten til nabolandene på status quo eller ikke at forøge den mere end importen fra disse lande er i princippet uændret.«

134 At sagsøgeren deltog i aftalerne, bekræftes af telexet af 11. januar 1984 vedrørende mødet den 5. januar 1984. Det anføres heri: »De sædvanlige deltagere kræver af repræsentanterne for BStG, at de ikke skaber uro på markederne i Benelux-landene gennem eksport af betydelige mængder til meget lave priser. Tyskerne henviser heroverfor til, at belgierne (Boël og senest Frère-Bourgeois) eksporterer sammenlignelige mængder til Tyskland. Belgierne anfører, at de overholder priserne på det tyske marked, og at man bør tale om markedsandele og ikke mængder udtrykt i tons. Intet konkret blev besluttet.« Dette telex viser således, at når de belgiske producenter overholdt priserne på det tyske marked, var det som modydelse for en begrænsning i BStG's eksport til Benelux og for, at BStG anvendte en mindstepris på markedet.

135 På grundlag af disse forskellige omstændigheder kan Retten af de samme grunde som anført ovenfor i præmis 92 ikke tiltræde sagsøgerens argument om, at selskabets direktør, Michael Müller, kun optrådte som formand for Fachverband Betonstahlmatten eller for kartellets kontrolorgan og ikke som direktør i det sagsøgende selskab.

136 Retten kan heller ikke tiltræde sagsøgerens anbringende om, at selskabet ikke havde nogen interesse i at deltage i prisaftalerne, fordi selskabet kun eksporterede ubetydelige mængder katalognet. For det første bemærkes, at eksporten ikke var så ubetydelig i absolutte tal. Ifølge en skrivelse fra sagsøgeren af 24. marts 1989

androg eksporten 18 000 tons i 1985, heraf 5 128 tons til det oprindelige Fællesskabs seks medlemsstater, svarende til en omsætning ved eksport på Fællesskabets område på 4 969 032 DM. For det andet bemærkes, at der er en forbindelse mellem prisen på de forskellige typer armeringsnet, idet prisen på standardnet har en afsmittende virkning på prisen på katalognet og specialnet (jf. ovenfor, præmis 38 ff.). Som eksportør af katalognet må sagsøgeren nødvendigvis have ønsket at holde prisniveauet for standardnet i et vist forhold til prisen på katalognet. Endelig må det fastslås, at de aftaler, sagsøgeren deltog i, byggede på gensidighed. BStG overholdt priserne og kvoterne på Benelux-markedet, og Benelux-producenterne gjorde det samme på det tyske marked.

137 Kommissionen findes således at have ført tilstrækkeligt bevis for, at sagsøgeren deltog i aftalerne på Benelux-markedet vedrørende priser og i aftalerne vedrørende kvantitative begrænsninger i den tyske eksport til Benelux samt meddelelse af eksporttal.

138 Herefter, og uden at det findes fornødent at føre det af sagsøgeren foreslåede vidne eller at lade Michael Müller afgive partsforklaring, forkastes sagsøgerens anbringende. Endvidere er sagsøgerens forslag om bevisførelse, der er fremsat i replikken, fremkommet for sent, og da sagsøgeren ikke har påberåbt sig omstændigheder, som har forhindret selskabet i fremsætte forslaget i stævningen, kan der i henhold til procesreglementets artikel 48, stk. 1, ikke meddeles tilladelse til bevisførelsen (jf. den nævnte dom i sagen Panagiotopoulou mod Parlamentet, præmis 57).

Anbringendet om tilsidesættelse af artikel 15 i forordning nr. 17

139 Det bemærkes, at sagsøgeren gør gældende, at Kommissionen i forbindelse med udmålingen af den bøde, der er pålagt selskabet, med urette har ladet selskabets

deltagelse i strukturkrisekartellet indgå som en overtrædelse. Sagsøgeren har anført, at strukturkrisekartellet ikke udgjorde en overtrædelse, og at Kommissionen derfor ikke af denne grund kan pålægge selskabet en bøde. Endvidere har sagsøgeren anført, at den bøde, der er pålagt selskabet for at have deltaget i strukturkrisekartellet, er i strid med princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og princippet om personlig skyld.

- 140 Hertil bemærkes, at det er fastslået ovenfor, at strukturkrisekartallet ikke som sådant indgår som et integreret led i de overtrædelser, der er fastslået i beslutningen (jf. ovenfor, præmis 55 ff.). Det er derfor uforholdsmæssigt at tage stilling til sagsøgerens anbringender.

I — Manglende individualisering af kriterierne for fastlæggelse af overtrædelsernes grovhed

Parternes argumenter

- 141 Sagsøgeren har henvist til, at det fremgår af fast retspraksis (Domstolen dom af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, *Musique diffusion française m.fl. mod Kommissionen*, Sml. s. 1825), at en bøde må fastsættes og begrundes for hver enkelt virksomhed på grundlag af dennes personlige deltagelse og skyld, og der må navnlig tages hensyn til virksomhedens adfærd, den rolle, den spillede, den opnåede avance samt antallet og værdien af de pågældende varer. Ifølge sagsøgeren er beslutningens 197. og følgende betragtninger, som vedrører bødeudmålingen, så generelt og så ubestemt affattet, at det ikke er muligt at udlede, hvorfor Kommissionen har pålagt selskabet en bøde, som er lige så stor som summen af de bøder, der er pålagt de tre andre virksomheder. Den manglende differentiering af overvejelserne vedrørende bødeudmålingen er ikke kun i strid med det grundlæggende princip om personlig skyld, men der er også tale om manglende begrundelse.

142 Herudover har sagsøgeren henvist til, at det fremgår af 203. betragtning til beslutningen, at der ved fastsættelsen af de enkelte bøder er taget hensyn til overtrædelsesernes grovhed og varighed samt virksomhedernes finansielle og økonomiske situation. Endvidere fremgår det af beslutningen, at det er anset for en formildende omstændighed for de ikke-tyske producenter, at det tyske strukturkrisekartel fandtes (206. betragtning). Sagsøgeren har anført, at selskabet betragtede kartellet som lovligt, dels fordi det var godkendt af Bundeskartellamt, dels fordi Kommissionen, efter officielt at være blevet orienteret herom, ikke gjorde indsigelse. Efter princippet om beskyttelse af den berettigede forventning måtte enhver sanktion derfor være udelukket, og man kan ikke generelt tale om en »forsætlig« overtrædelse (197. betragtning til beslutningen). Beslutningen er således ikke tilstrækkelig begrundet, for så vidt angår overtrædelsesernes grovhed.

143 Endvidere har sagsøgeren anført, at selv om det antages, at Kommissionens antagelser vedrørende selskabets deltagelse i aftaler med de franske producenter og Benelux-producenter er korrekte — hvilket sagsøgeren på det bestemteste afviser — er varigheden af selskabets deltagelse under alle omstændigheder yderst begrænset.

144 For så vidt angår sagsøgerens økonomiske og finansielle stilling har selskabet anført, at den er væsentlig ringere, end det er tilfældet for de øvrige virksomheder, som er 100% ejet af koncerner. Sagsøgeren er en selvstændig og uafhængig virksomhed, og da hver af selskabets fire anpartshavere kun har minoritetsposter, kan det ikke anses for at indgå i en koncern, hvilket Kommissionen imidlertid synes at have gjort ved bødeudmålingen.

145 Kommissionen har anført, at den på grundlag af de overvejelser, der fremgår af 198.-202. betragtning til beslutningen, trods overtrædelsesernes grovhed har fastsat bøderne til et beløb, som ligger væsentligt under det beløb, der normalt ville være berettiget. Kommissionen har forklaret, hvilke formildende omstændigheder den

har taget hensyn til, bl.a., at prisen på armeringsnet for 75-80%'s vedkommende afhænger af prisen på valstråd, at der var tale om en konjunkturbestemt nedgang i efterspørgslen på armeringsnet, oprettelsen af det tyske strukturkrisekartel, de bøder, de franske myndigheder havde pålagt visse franske virksomheder, og det forhold, at nogle af de virksomheder, som oprindeligt deltog i de forbudte aftaler, trak sig tilbage og dermed mindskede virkningerne af disse. Det fremgår af 207. betragtning, at virksomheder såsom sagsøgeren, hvis ledere ligeledes havde betydningsfulde hverv i brancheorganisationerne, blev pålagt højere bøder end de øvrige på grund af deres særlig aktive rolle. Ifølge Kommissionen er bøderne derfor differentierede.

Rettens bemærkninger

146 Retten finder, at sagsøgeren læser beslutningen på en måde, hvorved en del af denne kunstigt udskilles, men beslutningen udgør et hele, og hver del må læses i lyset af de øvrige dele. Retten finder, at beslutningen set under ét giver sagsøgeren de oplysninger, der er nødvendige, for at selskabet har kunnet få kendskab til de forskellige overtrædelser, der gøres gældende over for det, og de særlige omstændigheder vedrørende selskabets adfærd, navnlig med hensyn til varigheden af selskabets deltagelse i de forskellige overtrædelser. Retten finder ligeledes, at Kommissionen i den del af beslutningen, der vedrører den retlige vurdering, har redegjort for de kriterier, den har anvendt ved vurderingen af grovheden af de overtrædelser, sagsøgeren anses for at have begået, og de forskellige omstændigheder, som har mindsket de økonomiske virkninger af aftalerne.

147 Hvad angår de formildende omstændigheder bemærkes, at Kommissionen i det skriftlige svar på Rettens spørgsmål har oplyst, at den ikke har antaget, at der i forhold til sagsøgeren forelå individuelle formildende omstændigheder. Retten finder, at Kommissionen med rette ikke har anset det for en formildende omstændighed

for sagsøgeren, at selskabet ikke tilhører en betydelig økonomisk enhed. Det er tilstrækkeligt i denne forbindelse at bemærke, at med en omsætning på det relevante tidspunkt på ca. 320 000 tons havde sagsøgeren langt den største markedsandel på det tyske marked (ca. 36%).

148 Endvidere finder Retten, at bortset fra Rettens vurdering i præmis 122 har Kommissionen i forhold til sagsøgeren med rette ikke anset det for en generel formildende omstændighed, at det tyske strukturkrisekartel fandtes. For det første har sagsøgeren ikke udnyttet den mulighed, selskabet havde for efter traktatens artikel 85, stk. 3, at anmelde kartelaftalen til Kommissionen med henblik på at opnå en erklæring om, at stk. 1 ikke fandt anvendelse, og for det andet brugte sagsøgeren kartellet til at beskytte det tyske marked mod konkurrence fra producenter i andre medlemsstater ved foranstaltninger, som ikke var i overensstemmelse med fællesskabsretten.

149 For så vidt angår de omstændigheder, der er anset for skærpende i forhold til sagsøgeren, finder Retten, at sagsøgeren ikke har fremført oplysninger, der imødegår de af Kommissionen fremlagte beviser for den aktive rolle, selskabet spillede i aftalerne, således som det fremgår af telexet af 15. december 1983 (bilag 65 (b) til meddelelsen af klagepunkter, 93. og 94. betragtning til beslutningen) og Peters' telex af 4. marts 1984 vedrørende mødet den 28. februar 1984 (bilag 67 til meddelelsen af klagepunkter, 96. betragtning til beslutningen).

150 Med hensyn til sagsøgerens anbringende om, at selskabet ikke handlede forsætligt, bemærkes, at for at en tilsidesættelse af traktatens konkurrenceregler kan anses for forsætlig, er det ikke nødvendigt, at virksomheden har været vidende om, at den overtrådte reglerne, men det er tilstrækkeligt, at den ikke kunne være uvidende om, at dens adfærd havde til formål at begrænse konkurrencen (Domstolens dom af

11.7.1989, sag 246/86, Belasco m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 2117, præmis 41, og af 8.2.1990, sag C-279/87, Tipp-Ex mod Kommissionen, Sml. I, s. 261, samt Rettens nævnte dom i sagen Chemie Linz mod Kommissionen, præmis 350).

- 151 Retten finder herefter, at beslutningen set under ét giver sagsøgeren de oplysninger, der er nødvendige, for at selskabet har kunnet vurdere, om beslutningen var begrundet, og Retten har på grundlag heraf kunnet udøve sin legalitetskontrol.
- 152 Sagsøgerens anbringende forkastes herefter.

II — Spørgsmålet, om bøden er uforholdsmæssig stor

Parternes argumenter

- 153 Sagsøgeren har anfægtet bøden, der efter selskabets opfattelse er uforholdsmæssig stor. Der er tale om en bøde på 4,5 mio. ECU (9,2 mio. DM), hvilket udgør næsten 50% af selskabets egenkapital, og bøden vil bringe selskabets overlevelse i fare.
- 154 Sagsøgeren har anført, at Kommissionen ikke har angivet, hvorfor den har pålagt selskabet en bøde på 3% af omsætningen, selv om selskabets deltagelse i de påståede overtrædelser var begrænset, og selv om dets deltagelse i kartellet ifølge

Kommissionen ikke har medført en bøde. Endvidere er det åbenbart i strid med ligebehandlingsprincippet og proportionalitetsprincippet at pålægge en eksorbitant bøde på 4,5 mio. ECU.

155 Kommissionen har anført, at beregningsgrundlaget for en bøde efter artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 er omsætningen og ikke egenkapitalen, således som sagsøgeren synes at mene. Ifølge Domstolens praksis (den nævnte dom i sagen *Musique diffusion française m.fl. mod Kommissionen*) kan der både tages hensyn til den samlede omsætning, som giver et indtryk af virksomhedens størrelse og økonomiske styrke, og til den del af omsætningen, som vedrører de varer, der er genstand for overtrædelsen, og som altså kan indicere omfanget af overtrædelsen. Kommissionen har i dette tilfælde med hensyn til alle de berørte parter taget hensyn til den omsætning, der er opnået ved salg af armeringsnet, og sagsøgerens omsætning oversteg langt de øvrige konkurrenters.

156 Med hensyn til den anvendte procentsats har Kommissionen anført, at den bøde, der er pålagt sagsøgeren, udgør 3,15% af selskabets omsætning ved salg af armeringsnet. Denne procentsats svarer til antallet og omfanget af de overtrædelser, selskabet er anset for at have begået, og til selskabets større ansvar, som er anset for en individuel skærpende omstændighed (207. betragtning). Den bøde, der er pålagt sagsøgeren, er relativt kun meget lidt højere (0,15%) end den, der er pålagt en af de nederlandske virksomheder, som har betalt bøden uden at anlægge sag.

157 Hertil kommer ifølge Kommissionen, at dens praksis med Domstolens indforståelse siden 1979 generelt er blevet skærpet. I »Tipp-Ex«-sagen fastslog Domstolen,

at en bøde på 3% af omsætningen i Fællesskabet ligger langt under den øvre grænse på 10%, der er fastsat i forordning nr. 17, og ikke kan anses for at være for høj (den nævnte dom i sagen Tipp-Ex mod Kommissionen).

Rettens bemærkninger

- 158 Det bemærkes, at ifølge artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 kan Kommissionen pålægge bøder på mindst 1 000 ECU og højest 1 000 000 ECU, idet sidstnævnte beløb dog kan forhøjes til 10% af omsætningen i det sidste regnskabsår i hver af de virksomheder, som har medvirket ved overtrædelsen. Ved udmålingen af bøden inden for disse grænser skal der ifølge bestemmelsen tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed. Da Domstolen har fortolket begrebet omsætning som den samlede omsætning (den nævnte dom i sagen Musique diffusion française m.fl. mod Kommissionen, præmis 119), må det fastslås, at Kommissionen, som ikke har taget hensyn til sagsøgerens samlede omsætning, men kun omsætningen vedrørende armeringsnet i det oprindelige Fællesskab bestående af seks lande, og som ikke har overskredet grænsen på 10%, ikke, når henses til overtrædelsens grovhed og varighed, har tilsidesat bestemmelserne i artikel 15 i forordning nr. 17.
- 159 Med hensyn til anbringendet om forholdet mellem sagsøgerens selskabskapital og bøden bemærkes, at når selskabet har en begrænset indskudskapital, er der tale om en af selskabet truffet økonomisk beslutning, der ikke kan have betydning for bøden, som udmåles på grundlag af omsætningen.
- 160 Hvad endelig angår procentsatsen på 3,15% er det tilstrækkeligt at bemærke, at der, bortset fra, hvad der er fastslået i præmis 122, ikke foreligger formildende omstændigheder i forhold til sagsøgeren, men at der derimod er tale om en skærpende

omstændighed — på samme måde som for Tréfilunion, over for hvem der blev anvendt en højere procentsats (3,60%) — der, som Kommissionen med rette har anført, svarer til antallet og omfanget af de overtrædelser, sagsøgeren må anses for at have begået.

- 161 Sagsøgerens anbringende forkastes herefter.
- 162 På grundlag af det anførte, og når henses til, at sagsøgeren ikke deltog i en aftale med Tréfilunion med det formål, at deres fremtidige eksport skulle være undergivet kvoter, at selskabet ikke deltog i en aftale med Sotralentz med det formål at fastsætte kvoter for dette selskabs eksport til det tyske marked, og at der foreligger en formildende omstændighed med hensyn til aftalen mellem sagsøgeren og Tréfilarbejd med det formål at bringe reeksporten fra St. Ingbert til Tyskland til ophør, finder Retten, der har fuld prøvelsesret, at den bøde på 4,5 mio. ECU, der er pålagt sagsøgeren, bør nedsættes til 3 mio. ECU.

Sagens omkostninger

- 163 I henhold til artikel 87, stk. 2, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Retten kan imidlertid i henhold til artikel 87, stk. 3, fordele sagens omkostninger, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter. Da sagsøgeren til dels har fået medhold, og begge parter har påstået den anden part tilpligtet at betale sagens omkostninger, finder Retten, at sagsøgeren bør betale sine egne omkostninger og en tredjedel af Kommissionens.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Første Afdeling)

- 1) Artikel 1 i Kommissionens beslutning 89/515/EØF af 2. august 1989 om en procedure i henhold til EØF-traktatens artikel 85 (IV/31.553 — Armeringsnet) annulleres, for så vidt det heri forudsættes, at sagsøgeren deltog i en aftale med Sotralentz SA med det formål at fastsætte kvoter for dette selskabs eksport til det tyske marked, og for så vidt det heri forudsættes, at selskabet deltog i en aftale med Tréfilunion SA med det formål, at deres fremtidige eksport skulle være undergivet kvoter.
- 2) Den bøde, der er pålagt sagsøgeren ved beslutningens artikel 3, fastsættes til 3 mio. ECU.
- 3) I øvrigt frifindes Kommissionen.
- 4) Sagsøgeren bærer sine egne omkostninger og en tredjedel af Kommissionens.
- 5) Kommissionen bærer to tredjedele af sine egne omkostninger.

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 6. april 1995.

Kirschner

Bellamy

Vesterdorf

García-Valdecasas

Lenaerts

H. Jung

H. Kirschner

Justitssekretær

Afdelingsformand

Indhold

Sagens faktiske omstændigheder	II - 992
Retsforhandlinger	II - 998
Parternes påstande	II - 999
Realiteten	II - 1000
Anbringendet om tilsidesættelse af retten til kontradiktion	II - 1000
I — Anbringendets første led	II - 1001
Parternes argumenter	II - 1001
Rettens bemærkninger	II - 1002
II — Anbringendets andet led	II - 1004
Parternes argumenter	II - 1004
Rettens bemærkninger	II - 1005
III — Den af sagsøgeren begærede foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæg- gelse	II - 1005
Anbringendet om tilsidesættelse af traktatens artikel 85, stk. 1	II - 1007
I — Det relevante marked	II - 1007
Parternes argumenter	II - 1007
Rettens bemærkninger	II - 1008
II — Beviset for aftalerne	II - 1010
A — Anbringendet om, at der ikke var tale om en global aftale	II - 1010
B — Det tyske marked	II - 1012
1. Hensyntagen til det tyske strukturkrisekartel som et integreret led i de i beslutningen fastslåede overtrædelser	II - 1012
Parternes argumenter	II - 1012
Rettens bemærkninger	II - 1014
2. Aftalen fra 1985 mellem BStG og Tréfilunion vedrørende den gensidige markedsindtrængning mellem Tyskland og Frankrig	II - 1016
Den anfægtede retsakt	II - 1016
Parternes argumenter	II - 1017
Rettens bemærkninger	II - 1017
	II - 1055

3. Aftalerne mellem BStG og Sotralentz	II - 1020
Den anfægtede retsakt	II - 1020
Parternes argumenter	II - 1021
Rettens bemærkninger	II - 1022
4. Kvote- og prisaftalerne med producenterne i Benelux	II - 1025
Den anfægtede retsakt	II - 1025
Parternes argumenter	II - 1025
Rettens bemærkninger	II - 1027
5. Eneforhandlingsaftalerne mellem BStG på den ene side og Bouwstaal Roermond BV og Arbed SA, afdeling Nederland, på den anden side	II - 1030
Den anfægtede retsakt	II - 1030
Parternes argumenter	II - 1031
Rettens bemærkninger	II - 1033
6. Aftalen mellem BStG og Tréfilarbejdet (St. Ingbert)	II - 1035
Den anfægtede retsakt	II - 1035
Parternes argumenter	II - 1036
Rettens bemærkninger	II - 1037
C — Benelux-markedet: kvote- og prisaftalerne	II - 1040
Den anfægtede retsakt	II - 1040
Parternes argumenter	II - 1041
Rettens bemærkninger	II - 1042
Anbringendet om tilsidesættelse af artikel 15 i forordning nr. 17	II - 1045
I — Manglende individualisering af kriterierne for fastlæggelse af overtrædelsernes grovhed	II - 1046
Parternes argumenter	II - 1046
Rettens bemærkninger	II - 1048
II — Spørgsmålet, om bøden er uforholdsmæssig stor	II - 1050
Parternes argumenter	II - 1050
Rettens bemærkninger	II - 1052
Sagens omkostninger	II - 1053